

Mišljenje 26/2025 o Nacrtu provedbene odluke Europske komisije u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 o primjerenosti zaštite osobnih podataka u Ujedinjenoj Kraljevini

Doneseno 16. listopada 2025.

Sažetak

Europska komisija započela je 22. srpnja 2025. postupak za donošenje nacrtu svoje provedbene odluke o primjerenosti zaštite osobnih podataka u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s člankom 45. stavkom 2. Opće uredbe o zaštiti podataka. Ovim Nacrtom odluke produljuje se valjanost određenih dijelova prethodne odluke o primjerenosti od 28. lipnja 2021. putem upućivanja do prosinca 2031.

Istoga dana Europska komisija zatražila je mišljenje Europskog odbora za zaštitu podataka (EDPB). EDPB-ova procjena primjerenosti razine zaštite koju pruža Ujedinjena Kraljevina donesena je na temelju razmatranja samog nacrtu odluke, kao i na temelju analize dokumentacije koju je Europska komisija stavila na raspolaganje.

EDPB se usredotočio kako na procjenu općih aspekata zaštite podataka nacrtu odluke, tako i na procjenu pristupa javnih tijela osobnim podatcima prenesenih iz EGP-a u Ujedinjenu Kraljevinu za potrebe izvršavanja zakonodavstva i radi nacionalne sigurnosti, uključujući pravne lijekove dostupne pojedincima u EGP-u.

EDPB je također procijenio jesu li zaštitne mjere koje su predviđene pravnim okvirom Ujedinjene Kraljevine uspostavljene i učinkovite.

EDPB je u tu svrhu kao glavne referentne materijale koristio svoj Referentni dokument o primjerenosti Opće uredbe o zaštiti podataka („Referentni dokument o primjerenosti Opće uredbe”) donesen 28. studenoga 2017., kako je zadnje revidiran i donesen 6. veljače 2018., i Preporuke EDPB-a 02/2020 o europskim temeljnim jamstvima za mjere nadzora.

EDPB pozdravlja kontinuirano usklađivanje okvira za zaštitu podataka Ujedinjene Kraljevine i EU-a, bez obzira na nedavna kretanja u relevantnom pravnom okviru Ujedinjene Kraljevine. U tom kontekstu, u ovom se mišljenju ističe nekoliko točaka koje zahtijevaju dodatnu analizu, kao i neka pitanja koja bi Komisija trebala pomno pratiti u narednim godinama u okviru svoje obveze praćenja na temelju članka 45. stavka 4. Opće uredbe o zaštiti podataka.

EDPB napominje da je Ujedinjena Kraljevina uvela promjene u pogledu „naslijeđenog” općeg pravnog okvira EU-a na temelju Zakona o zadržanom pravu EU-a (opoziv i reforma) iz 2023. („Zakon REUL”), kojim se, među ostalim, uklanja načelo nadređenosti prava EU-a (s jamstvima za neke odredbe Opće uredbe o zaštiti podataka) te se uklanja izravna primjena načela prava EU-a, uključujući pravo na privatnost i zaštitu podataka kako proizlazi iz Povelje o temeljnim pravima. EDPB poziva Komisiju da objasni i detaljnije procijeni promjene uvedene Zakonom REUL te da procijeni njihov utjecaj na pravni okvir Ujedinjene Kraljevine općenito i posebno na njezin okvir za zaštitu podataka. EDPB smatra i da je riječ o području koje će Komisija pomno pratiti u budućnosti.

EDPB napominje da su državnom tajniku dodijeljene nove ovlasti za uvođenje promjena u novi okvir za zaštitu podataka putem sekundarnih propisa, kojima je potreban manji parlamentarni nadzor, u određenim slučajevima, primjerice, u području međunarodnih prijenosa, automatiziranog donošenja odluka i upravljanja Povjerenstva za informiranje. EDPB poziva Komisiju da u konačnoj odluci o primjerenosti istakne područja koja namjerava pomno pratiti jer postoji rizik od daljnjeg odstupanja od zakonodavstva EU-a o zaštiti podataka kroz sekundarno zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine.

EDPB primjećuje izmjene pravila kojima se uređuje prijenos osobnih podataka, posebno novi okvirni popis elemenata koje treba uzeti u obzir u testu primjerenosti koji ne uključuje važne elemente koji su

navedeni u prethodnom testu primjerenosti Ujedinjene Kraljevine¹. To se odnosi kako na prijenose u treće zemlje koji se provode u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine, tako i na prijenose podataka koji se obrađuju za potrebe izvršavanja zakonodavstva. EDPB potiče Komisiju da osobito dodatno razradi svoju procjenu tih aspekata i prati razvoj i praktičnu provedbu tog novog testa primjerenosti.

EDPB poziva Komisiju da provede detaljniju procjenu restrukturiranja Ureda povjerenika za informiranje („ICO”) kao odbora te pravila za imenovanje i razrješenje izvršnih i neizvršnih članova odbora. EDPB također poziva Komisiju da pruži više pojedinosti o nedavnom savjetovanju Ureda povjerenika za informiranje, objavljenom nakon ovog nacрта odluke, kako bi se uveo novi sustav razvrstavanja za rješavanje pritužbi. EDPB poziva Komisiju da prati sve te promjene nakon što stupe na snagu. Iako sa zadovoljstvom prima na znanje politiku transparentnosti Ureda povjerenika za informiranje i dostupnost statističkih i analitičkih podataka o njegovim provedbenim aktivnostima, EDPB također poziva Komisiju da provede detaljniju procjenu i prati primjenu korektivnih ovlasti, učinkovitost sankcija i pravnih lijekova za zahvaćene strane u sklopu okvira Ujedinjene Kraljevine za zaštitu podataka.

EDPB smatra da je ključno procijeniti proširena izuzeća radi nacionalne sigurnosti na temelju okvira za izvršavanje zakonodavstva te je i dalje posebno oprezan u pogledu svih izuzeća od načela proporcionalnosti, kao i od zahtjeva za obradu osobnih podataka u zakonite svrhe. Isto tako, svim izuzećima od ovlasti nadzornog tijela trebalo bi pristupiti s oprezom. Svako ograničenje pri ostvarivanju prava i sloboda priznatih ovom Poveljom mora poštovati bit tih prava i sloboda. Podložno načelu proporcionalnosti, ograničenja su moguća samo ako su nužna i ako zaista odgovaraju ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba. EDPB poziva Komisiju da dopuni svoju procjenu u konačnoj odluci o primjerenosti i da u praksi posebno prati primjenu izuzeća radi nacionalne sigurnosti za tijela za izvršavanje zakonodavstva.

EDPB napominje da aktivnosti obrade koje provode tijela nadležna za izvršavanje zakonodavstva mogu u posebnim okolnostima biti obuhvaćene pravilima koja se uobičajeno primjenjuju na obradu osobnih podataka koju provode nacionalna sigurnosna tijela. U tom kontekstu posebnu pozornost trebalo bi posvetiti osiguravanju da se sustav zaštite podataka za obradu u okviru nacionalne sigurnosti ne proširi na kontekste koji nisu povezani s nacionalnim kontekstima. EDPB poziva Komisiju da prati mogu li nadležna tijela koja ispunjavaju uvjete zadržati jasnu razliku između različitih svrha obrade kako bi se na odgovarajući način pridržavala odgovarajućeg pravnog okvira.

EDPB pozdravlja pojašnjenja postignuta između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a u kontekstu Sporazuma između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu (Cloud Act), kojima se pruža dodatna pravna jasnoća. Istodobno, EDPB želi podsjetiti na potrebu za poboljšanjem razine zaštitnih mjera predviđenih Krovnim sporazumom između EU-a i SAD-a, čije su mjere za zaštitu privatnosti i podataka uključene u Sporazum između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu (Cloud Act). Općenito, EDPB smatra da je potrebno pojasniti Komisijinu procjenu Sporazuma između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu (Cloud Act) te svaki mogući učinak na razinu zaštite. EDPB poziva Komisiju da u svoje buduće procjene i preispitivanja nastavi uključivati Sporazum između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu (Cloud Act).

¹ i. pravila treće zemlje u pogledu „javne sigurnosti, obrane, nacionalne sigurnosti i kaznenog prava te pristupa javnih tijela osobnim podatcima”, ii. sudska praksa, iii. postojanje učinkovitih i provedivih prava koja uživaju ispitanici te administrativnih i sudskih pravnih lijekova koje ispitanici čiji se osobni podatci prenose mogu stvarno ostvariti i iv. jedno ili više neovisnih nadzornih tijela.

Kako je nedavno istaknuto u Izjavi 05/2024, EDPB smatra da je šifriranje ključno za jamčenje sigurnosti i povjerljivosti osobnih podataka i elektroničkih komunikacija. Zahtjevi u pogledu tehničkih sposobnosti u okviru Zakona o istražnim ovlastima iz 2016. (IPA) kojima se poduzeća obvezuju da na zahtjev vlade osiguraju mogućnost uklanjanja šifriranja stvaraju sistemske slabosti i predstavljaju izravnu prijetnju integritetu i povjerljivosti elektroničkih komunikacija. Takve promjene zaslužuju pozornost u odluci o primjerenosti, posebno s obzirom na članak 45. stavak 2. točku (a) Opće uredbe o zaštiti podataka, kojim se zahtijeva procjena ne samo pravnog okvira na papiru, nego i njegove provedbe, te bi ga trebalo pratiti.

EDPB napominje da je Zakonom o izmjeni istražnih ovlasti iz 2024. uveden poseban režim za zadržavanje i ispitivanje masovnih skupova osobnih podataka za koje bi pojedinci na koje se osobni podatci odnose „mogli imati nikakva ili isključivo niska razumna očekivanja u pogledu privatnosti”. EDPB smatra da su potrebna dodatna pojašnjenja u pogledu relevantnih promjena, osobito u pogledu pojmova „pojedinačna odobrenja” i „odobrenja za kategorije”. Nadalje, EDPB poziva Komisiju da pomno prati provedbu pojma „niska ili nikakva razumna očekivanja u pogledu privatnosti” u praksi.

Sadržaj

1. UVOD	7
1.1. Područje primjene Nacrta odluke Komisije	7
1.2. Područje primjene ovog mišljenja EDPB-a	8
1.3. Promjene u pravnom okviru Ujedinjene Kraljevine	8
1.4. Opći komentari i pitanja	10
1.4.1. Međunarodne obveze Ujedinjene Kraljevine.....	10
1.4.2. Ovlasti državnog tajnika za uvođenje izmjena Zakona DUAA putem sekundarnih propisa..	10
2. Aspekti opće zaštite podataka.....	11
2.1. Priznati legitimni interesi.....	11
2.1.1. Opće napomene	11
2.1.2. Otkrivanje u svrhe obrade opisane u članku 6. stavku 1. točki (e).....	12
2.2. Prava pojedinaca	12
2.2.1. Prava na pristup.....	13
2.2.2. Zaštitne mjere za „izuzeće o useljavanju”	13
2.3. Ograničenja daljnjih prijenosa.....	14
2.4. Automatizirano donošenje odluka	15
2.4.1. Automatizirano donošenje odluka i ljudsko sudjelovanje	16
3. Postupovni i provedbeni mehanizam.....	17
3.1. Nadzor i provedba	17
3.1.1. Neovisni nadzor	17
3.1.2. Provedba, uključujući sankcije	18
4. PRISTUP OSOBNIM PODATCIMA I UPOTREBA OSOBNIH PODATAKA PRENESENIM IZ EUROPSKE UNIJE PREKO JAVNIH TIJELA u Ujedinjenu Kraljevinu	19
4.1. Pristup javnih tijela Ujedinjene Kraljevine podacima i njihova upotreba za potrebe izvršavanja zakonodavstva	20
4.1.1. Pravne osnove i primjenjive zaštitne mjere	20
4.1.1.1. Istražne ovlasti za potrebe izvršavanja zakonodavstva.....	20
4.1.1.2. Izuzeća radi nacionalne sigurnosti za tijela izvršavanja zakonodavstva.....	21
4.1.2. Zajedničko vođenje obrade obavještajnih agencija Ujedinjene Kraljevine i tijela za izvršavanje zakonodavstva	22
4.1.3. Pravo pristupa	23
4.1.4. Daljnji prijenosi.....	24

4.1.4.1.	Novi test zaštite podataka	24
4.1.4.2.	Sporazum između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu (Cloud Act)	25
4.1.5.	Nadzor i pravna zaštita	26
4.2.	Pristup javnih tijela Ujedinjene Kraljevine podacima i njihova upotreba radi nacionalne sigurnosti	27
4.2.1.	Uporaba zahtjeva za tehničke sposobnosti	27
4.2.2.	Pravne osnove i primjenjive zaštitne mjere	28
4.2.3.	Nadzor i pravna zaštita	30
5.	preispitivanje, trajanje i produljenje nacrta odluke	31

Europski odbor za zaštitu podataka,

uzimajući u obzir članak 70. stavak 1. točku (s) Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (dalje u tekstu „Opća uredba o zaštiti podataka”),

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru (EGP), a posebno njegov Prilog XI. i Protokol 37., kako je izmijenjen Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 154/2018 od 6. srpnja 2018.²,

uzimajući u obzir članak 12. i članak 22. svojeg Poslovnika,

DONIO JE SLJEDEĆE MIŠLJENJE:

1. UVOD

1.1. PODRUČJE PRIMJENE NACRTA ODLUKE KOMISIJE

1. Europska komisija („Komisija”) zatražila je 22. srpnja 2025. mišljenje Europskog odbora za zaštitu podataka („EDPB”) o nacrtu Provedbene odluke o izmjeni Provedbene odluke Komisije (EU) 2021/1772 od 28. lipnja 2021. u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka o zaštiti osobnih podataka u Ujedinjenoj Kraljevini („Nacrt odluke”). Komisija je u svojem Nacrtu odluke zaključila da Ujedinjena Kraljevina i dalje osigurava primjerenu razinu zaštite osobnih podataka koji se prenose iz Europske unije u Ujedinjenu Kraljevinu u okviru područja primjene Opće uredbe o zaštiti podataka.
2. EDPB napominje da se ovim Nacrtom odluke za šest godina produljuje valjanost Provedbene odluke Komisije (EU) 2021/1772 od 28. lipnja 2021. na temelju Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka u Ujedinjenoj Kraljevini („prijašnja odluka Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti”), koja je trebala isteći 27. lipnja 2025. (klauzula o vremenskom ograničenju valjanosti). Prijašnja odluka Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti produljena je za razdoblje od šest mjeseci, do 27. prosinca 2025. na temelju Odluke (EU) 2025/1225 od 24. lipnja 2025., kako bi se Ujedinjenoj Kraljevini omogućilo da dovrši svoje reforme u području zaštite podataka³.
3. Komisija je u svojem Nacrtu odluke procijenila „je li zaključak da Ujedinjena Kraljevina osigurava primjerenu razinu zaštite i dalje činjenično i pravno opravdan s obzirom na promjene do kojih je došlo od donošenja prethodne odluke Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti”.
4. Komisija je svoju procjenu usmjerila na nova kretanja u zakonodavstvu Ujedinjene Kraljevine o zaštiti podataka, a posebno ona uvedena Zakonom o podacima (upotreba i pristup) iz 2025. („DUAA”). Komisija je posebno uzela u obzir elemente navedene u uvodnoj izjavi 281. prethodne Odluke Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti koji su svi sadržani u Nacrtu odluke.

² Upućivanja na „države članice” u ovom mišljenju treba tumačiti kao upućivanja na „države članice EGP-a”.

³ EDPB je na zahtjev izdao „Mišljenje 06/2025 o produljenju provedbenih odluka Europske komisije na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka i Direktive o zaštiti podataka pri izvršavanju zakonodavstva (Direktive LED) o primjerenosti zaštite osobnih podataka u Ujedinjenoj Kraljevini”.

5. EDPB se slaže da bi glavni naglasak procjene trebao biti na svim novim relevantnim kretanjima u zakonodavstvu Ujedinjene Kraljevine i elementima istaknutima u prethodnoj Odluci Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti u mjeri u kojoj se ocjenjuju svi elementi utvrđeni u članku 45. stavku 2. Opće uredbe o zaštiti podataka. EDPB bi stoga pozdravio da Komisija u svojoj konačnoj odluci o primjerenosti izričito pojasni da su svi elementi navedeni u članku 45. stavku 2. Opće uredbe procijenjeni kako bi se donio zaključak da se općim pravnim okvirom Ujedinjene Kraljevine i dalje osigurava primjerena razina zaštite osobnih podataka koji se prenose iz Europske unije u Ujedinjenu Kraljevinu. EDPB bi pozdravio i pojašnjenje Komisije da će kontinuirano procjenjivati te elemente u okviru svoje uloge praćenja.

1.2. PODRUČJE PRIMJENE OVOG MIŠLJENJA EDPB-A

6. Očekuje se da će EDPB Komisiji pružiti neovisno mišljenje za procjenu primjerenosti razine zaštite u trećoj zemlji⁴ te identificirati nedostatke okvira primjerenosti, ako oni postoje, i nastojati dati prijedloge za njihovo rješavanje⁵. Zbog specifične situacije Ujedinjene Kraljevine, nova odluka o primjerenosti dopunjuje odluku o primjerenosti iz 2021. koja i dalje vrijedi za dijelove koji nisu posebno obrađeni u ovom nacrtu odluke. Isto tako, EDPB s ovim Mišljenjem nadograđuje i dodatno razvija svoje Mišljenje 14/2021⁶. Zbog toga su analiza i primjedbe EDPB-a iz njegova prijašnjeg mišljenja o prethodnoj odluci o primjerenosti Ujedinjene Kraljevine općenito i dalje relevantne.
7. Uzimajući u obzir prethodno navedeno, EDPB je usmjerio svoje primjedbe na odabrane točke predstavljene u Nacrtu odluke, posebno kad su potrebna dodatna pojašnjenja, dodatne informacije ili buduće praćenje od strane Europske komisije.
8. EDPB također napominje da, u skladu s člancima 47. i 94. Uredbe (EU) 2018/1725⁷, institucije, tijela, uredi i agencije Europske unije mogu prenositi osobne podatke trećoj zemlji, području, sektoru ili međunarodnoj organizaciji za koje je Europska komisija na temelju članka 45. stavka 3. Opće uredbe utvrdila da osiguravaju primjerenu razinu zaštite, pod uvjetom da prijenos služi isključivo zadaćama iz nadležnosti voditelja obrade, bez potrebe za daljnjim odobrenjem. EDPB poziva Komisiju da u uvodnim izjavama konačne odluke o primjerenosti podsjeti na tu pravnu mogućnost.

1.3. PROMJENE U PRAVNOM OKVIRU UJEDINJENE KRALJEVINE

9. Kako je objašnjeno u Nacrtu odluke⁸, nakon isteka razdoblja provedbe dogovorenog u Sporazumu o povlačenju između EU-a i Ujedinjene Kraljevine⁹ 31. prosinca 2020., Ujedinjena Kraljevina namjeravala je donijeti novi sustav zaštite podataka koji bi odstupao od pravnog okvira EU-a. Naposljetku je

⁴ Vidjeti članak 70. stavak 1. točku (s) Opće uredbe o zaštiti podataka.

⁵ Vidjeti Referentni dokument o primjerenosti Radne skupine iz članka 29., poglavlje 2. Postupovni aspekti zaključaka o primjerenosti na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka, donesen 28. studenoga 2017., kako je zadnje revidiran i donesen 6. veljače 2018., WP254 rev.01 (koji je potvrdio EDPB, vidjeti) [https://edpb.europa.eu/our-worktools/general-guidance/endorsed-wp29-guidelines\(dalje u tekstu „Referentni dokument o primjerenosti u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka“\).](https://edpb.europa.eu/our-worktools/general-guidance/endorsed-wp29-guidelines(dalje%20u%20tekstu%20„Referentni%20dokument%20o%20primjerenosti%20u%20skladu%20s%20Općom%20uredбом%20o%20zaštiti%20podataka“).)

⁶ Mišljenje 14/2021 o Nacrtu provedbene odluke Europske komisije na temelju Uredbe (EU) 2016/679 o primjerenosti zaštite osobnih podataka u Ujedinjenoj Kraljevini, doneseno 13. travnja 2021., https://www.edpb.europa.eu/system/files/2021-04/edpb_opinion142021_ukadequacy_gdpr.pdf_en.pdf.

⁷ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ („EUDPR“), SL L 295, 21.11.2018., str. 39.

⁸ Vidjeti uvodnu izjavu 2. Nacrta odluke.

⁹ Razdoblje provedbe vremenski je razdoblje dogovoreno u Sporazumu o povlačenju između EU-a i Ujedinjene Kraljevine u kojem Ujedinjena Kraljevina više neće biti članica EU-a, ali će i dalje podlijevati pravilima EU-a i ostati članica jedinstvenog tržišta i carinske unije. Vidjeti Zakon o Europskoj uniji (Sporazum o povlačenju) iz 2020.

Ujedinjena Kraljevina donijela ograničene izmjene svojeg postojećeg okvira za zaštitu podataka, posebno na temelju Zakona DUAA.

10. Osim zaštite podataka, jedna od najvažnijih promjena pravnog okvira Ujedinjene Kraljevine, od donošenja prethodne odluke Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti, odnosi se na „naslijeđeni” opći pravni okvir EU-a (tzv. „zadržano pravo Unije”), tj. pravne odredbe uključene u pravo Ujedinjene Kraljevine putem Zakona o povlačenju iz Europske unije iz 2018. Zadržano pravo Unije obuhvaćalo je opća načela prava EU-a, uključujući temeljna prava koja proizlaze iz Povelje EU-a o temeljnim pravima („Povelja”¹⁰) i načela proporcionalnosti i nužnosti, koja su utjecala na razvoj i tumačenje zakonodavstva o zaštiti podataka u Ujedinjenoj Kraljevini. U skladu sa Zakonom o povlačenju iz Europske unije iz 2018. zadržano pravo EU-a zadržalo je svoj status nadređenosti nad sekundarnim zakonodavstvom Ujedinjene Kraljevine te je zadržano pravo EU-a trebalo tumačiti u skladu s općim načelima prava EU-a. Međutim, od uvođenja Zakona o zadržanom pravu EU-a (opoziv i reforma) iz 2023. („Zakon REUL”)¹¹ Ujedinjena Kraljevina uklonila je izravnu primjenu načela prava EU-a iz svojeg nacionalnog prava, uključujući temeljna prava koja proizlaze iz Povelje. Zakonom REUL također je uklonjeno načelo nadređenosti prava EU-a jer se zadržano pravo EU-a (koje se sada naziva „asimilirano pravo”) sada mora tumačiti u skladu s nacionalnim pravom Ujedinjene Kraljevine, a ne u skladu s načelima prava EU-a. To predstavlja znatnu promjenu u pravnom poretku Ujedinjene Kraljevine.
11. Osim toga, iako je trenutačno na čekanju, novi blaži pravni test za suce Žalbenog suda i Vrhovnog suda za odstupanje od zadržane sudske prakse EU-a mogao bi se uvesti na temelju Zakona REUL¹². Ta promjena, ako bude donesena, mogla bi biti značajna promjena u Ujedinjenoj Kraljevini.
12. Unatoč tim promjenama, EDPB pozdravlja uključivanje jamstava u Zakon REUL kako bi se osiguralo da se zakonodavstvo o zaštiti podataka ne zaobilazi u određenim okolnostima. Ta jamstva uključuju zahtjeve da se bilo kojim zakonodavnim aktom „kojim se nameće obveza ili dodjeljuje ovlast za obradu osobnih podataka ne poništava zahtjev iz glavnog zakonodavstva o zaštiti podataka koji se odnosi na obradu osobnih podataka” i da okvir za zaštitu podataka i dalje prevladava nad drugim zakonodavstvom Ujedinjene Kraljevine¹³. Međutim, zaobilazi EDPB napominje da ta jamstva također uključuju dvije iznimke: i. ako Parlament Ujedinjene Kraljevine odluči namjerno zaobići zahtjeve za zaštitu podataka¹⁴ i ii. ako su određene odredbe Zakona o zaštiti podataka (DPA) iz 2018. izuzete i kao takve imaju prednost nad Općom uredbom o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine¹⁵. Posljedice drugog izuzeća i dalje su neizvjesne i o njima se raspravlja u Ujedinjenoj Kraljevini.
13. Kad je riječ o zaštiti temeljnih prava sadržanih u Povelji, u uvodnoj izjavi 12. Nacrta odluke objašnjava se da su sva upućivanja na temeljna prava i slobode u Općoj uredbi o zaštiti podataka i Zakonu DPA iz 2018. zamijenjena upućivanjima na prava na temelju Europske konvencije o ljudskim pravima, koja je uključena u nacionalno zakonodavstvo na temelju Zakona o ljudskim pravima iz 1998.¹⁶

¹⁰ Povelja Europske unije o temeljnim pravima (SL C 326, 26.10.2012., str. 391–407.).

¹¹ Vidjeti uvodnu izjavu 11. Nacrta odluke.

¹² Vidjeti članak 6. Propisi iz 2024. o Zakonu o zadržanom pravu EU-a (opoziv i reforma) iz 2023. (stupanje na snagu br. 2 i odredbe o očuvanju) (Opoziv).

¹³ Vidjeti članak 183.A Zakona o zaštiti podataka (DPA) iz 2018., kako je uveden člankom 106. stavkom 2. Zakona DUAA.

¹⁴ Vidjeti članak 183.A stavak 3. Zakona o zaštiti podataka (DPA) iz 2018., kako je uveden člankom 106. stavkom 2. Zakona DUAA.

¹⁵ Te su odredbe navedene u članku 186. stavku 3. Zakona o zaštiti podataka (DPA) iz 2018. To znači da u slučaju proturječnosti između članka 23. Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine i jednog od navedenih članaka, na primjer, Priloga 2. Zakonu o zaštiti podataka iz 2018., koji sadržava izuzeća u pogledu prava ispitanika, prednost ima tumačenje Zakona o zaštiti podataka (DPA) iz 2018.

¹⁶ Vidjeti članak 8. Europske konvencije o ljudskim pravima.

14. EDPB poziva Komisiju da detaljnije ocijeni te izmjene pravnog poretka Ujedinjene Kraljevine opisane u prethodnim točkama 10., 11. i 12. kako bi se objasnile promjene uvedene Zakonom REUL i procijenio njihov učinak na okvir Ujedinjene Kraljevine za zaštitu podataka. EDPB smatra i da je riječ o području koje će Komisija pomno pratiti u budućnosti te je poziva da to učini.
15. Naposljetku, EDPB primjećuje nekoliko promjena u skladu sa Zakonom DUAA o pravnom okviru koji se primjenjuje na elektroničke komunikacije, uključujući kolačiće, i podsjeća da bi obrada osobnih podataka mogla pokrenuti materijalno područje primjene Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine¹⁷. Stoga poziva Komisiju da ih uključi u svoju procjenu za konačnu odluku u mjeri u kojoj bi mogli utjecati na zaštitu podataka. EDPB nadalje poziva Komisiju da pomno prati praktični učinak promjena povezanih s kolačićima izuzetima od privole.

1.4. OPĆI KOMENTARI I PITANJA

1.4.1. MEĐUNARODNE OBVEZE UJEDINJENE KRALJEVINE

16. Kad je riječ o međunarodnim obvezama Ujedinjene Kraljevine¹⁸, EDPB pozdravlja činjenicu da se Ujedinjena Kraljevina i dalje pridržava Europske konvencije o ljudskim pravima i da je u nadležnosti Europskog suda za ljudska prava. Osim toga, Ujedinjena Kraljevina pristupila je i Konvenciji br. 108¹⁹ i njezinu Dodatnom protokolu²⁰ te je 2018. potpisala Konvenciju br. 108²¹+. Te su međunarodne obveze važna razmatranja²² i trebalo bi ih uzeti u obzir u okviru procjene produljenja obiju odluka Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka i Direktive o zaštiti podataka pri izvršavanju zakonodavstva.
17. Općenito, EDPB podupire nastojanja trećih zemalja da što prije ratificiraju Konvenciju br. 108+ kao smislen korak prema usklađivanju s međunarodno priznatim načelima zaštite podataka te kao pokazatelj njihovog poštivanja širih standarda i temeljnih prava.

1.4.2. OVLASTI DRŽAVNOG TAJNIKA ZA UVOĐENJE IZMJENA ZAKONA DUAA PUTEM SEKUNDARNIH PROPISA

18. Iako je cilj većine izmjena koje su uvedene u okvir Ujedinjene Kraljevine za zaštitu podataka pojasniti i olakšati usklađenost sa zakonom, neke mogu utjecati, ovisno o njihovoj provedbi, na standard zaštite osobnih podataka u Ujedinjenoj Kraljevini.
19. U tom pogledu EDPB napominje da su državnom tajniku dodijeljene nove ovlasti za uvođenje izmjena zakona DUAA sekundarnim propisima, što zahtijeva manji parlamentarni nadzor. U određenim slučajevima, na primjer, u međunarodnim prijenosima (vidjeti članak 2.3.), automatiziranom

¹⁷ Mišljenje 5/2019 Europskog odbora za zaštitu podataka o povezanosti Direktive o e-privatnosti i Opće uredbe o zaštiti podataka, posebice u vezi s

nadležnosti, zadaćama i ovlastima tijela za zaštitu podataka, doneseno 12. ožujka 2019., dostupno na https://www.edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/201905_edpb_opinion_eprivacydir_gdpr_interplay_en_0.pdf.

¹⁸ Vidjeti poglavlje 1.: neke opće informacije u vezi s konceptom primjerenosti Referentnog dokumenta o primjerenosti.

¹⁹ Vidjeti Konvenciju za zaštitu osoba glede obrade osobnih podataka, Konvencija br. 108, 28. siječnja 1981.

²⁰ Vidjeti Dodatni protokol uz Konvenciju za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka koji se odnosi na nadzorna tijela i prekogranične protoke podataka, otvoren za potpisivanje 8. studenoga 2001.

²¹ Vidjeti Protokol o izmjeni Konvencije za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka, („Konvencija 108+“), 18. svibnja 2018.

²² Vidjeti uvodnu izjavu 105. Opće uredbe o zaštiti podataka.

donošenju odluka (članak 2.4.) i upravljanju povjerenika za informiranje (članak 3.), te su nove ovlasti opsežne, a u Nacrtu odluke nisu navedene dodatne informacije o tome koje će se zaštitne mjere uspostaviti i kako će se te ovlasti upotrebljavati u praksi.

20. EDPB poziva Komisiju da u konačnoj odluci o primjerenosti istakne područja koja namjerava pomno pratiti jer postoji rizik od daljnjeg odstupanja od zakonodavstva EU-a o zaštiti podataka kroz sekundarno zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine.

2. ASPEKTI OPĆE ZAŠTITE PODATAKA

2.1. PRIZNATI LEGITIMNI INTERESI

2.1.1. OPĆE NAPOMENE

21. U uvodnim izjavama 22., 23. i 24. Komisija svoju procjenu usmjerava na uvođenje nove pravne osnove, tj. obrade nužne za potrebe priznatog legitimnog interesa. U Prilogu 1. ažuriranoj Općoj uredbi o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine navedeni su ti priznati legitimni interesi.
22. Prema smjernicama Ureda povjerenika za informiranje (ICO) o toj temi²³, voditelji obrade podataka koji se oslanjaju na priznati legitimni interes kao pravnu osnovu i dalje moraju ispunjavati sve ostale zahtjeve iz Opće uredbi o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine, uključujući osiguravanje da je obrada nužna i razmjerna za postizanje prethodno odobrene svrhe. Budući da se na to ne podsjeća u Nacrtu odluke i da predstavlja ključan element za zaključak da se tom novom pravnom osnovom ne dovodi u pitanje razina zaštite prava ispitanika, EDPB poziva Komisiju da pojasni tu točku.
23. Navođenje priznatih legitimnih interesa u zakonu samo po sebi nije problematično, kao ni odluka o uvođenju takve nove pravne osnove koja voditeljima obrade donosi veću jasnoću, i trebalo bi je pozdraviti.
24. Međutim, EDPB prima na znanje da se određeni priznati legitimni interesi sastoje od: i. nužnosti obrade osobnih podataka radi zaštite nacionalne sigurnosti, zaštite javne sigurnosti ili radi razloga obrane („uvjet nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti i obrane”); ii. nužnosti obrade osobnih podataka radi otkrivanja, istrage ili sprečavanja kaznenog djela („uvjet kaznenog djela”); i iii. „otkrivanja u svrhe obrade opisane u članku 6. stavku 1. točki (e)”.
25. Što se tiče uvjeta „nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti i obrane” i „kaznenog djela”, EDPB primjećuje da u Nacrt odluke nisu uključene dodatne informacije o praktičnoj primjeni tih pravnih osnova od strane voditelja obrade i izvršitelja obrade. EDPB bi cijenio kad bi Komisija mogla pružiti dodatne pojedinosti o dodatnim informacijama i jamstvima koje je primila od nadležnih tijela Ujedinjene Kraljevine o praktičnoj primjeni te pravne osnove i poziva Komisiju da prati primjenu spomenute pravne osnove.
26. EDPB također napominje da Ured povjerenika za informiranje radi na posebnim smjernicama o tom pitanju koje u trenutku donošenja ovog Mišljenja uključuju definiciju takvih pojmova. S obzirom na važnost pojašnjenja u vezi s tim konceptima, EDPB poziva Komisiju da pomno prati izradu smjernica Ureda povjerenika za informiranje.

²³ Vidjeti smjernice Ureda povjerenika za informiranje (ICO) o legitimnim interesima, dostupne na <https://ico.org.uk/for-organisations/uk-gdpr-guidance-and-resources/lawful-basis/a-guide-to-lawful-basis/legitimate-interests/>.

2.1.2. OTKRIVANJE U SVRHE OBRADE OPISANE U ČLANKU 6. STAVKU 1. TOČKI (E)

27. EDPB primjećuje da novoosnovani priznati legitimni interes koji omogućuje „otkrivanje u svrhe obrade opisane u članku 6. stavku 1. točki (e)” uvodi mogućnost dobrovoljnog dijeljenja osobnih podataka s javnim tijelima. Kako je Ured povjerenika za informiranje pojasnio u svojim nedavnim smjernicama²⁴, taj priznati legitimni interes sam po sebi ne daje tijelima koja podnose zahtjev pravo na pristup osobnim podacima, već se voditelj obrade može pozvati na taj prethodno odobreni interes ako tijela navedu da su im podatci potrebni za obavljanje njihovih javnih zadaća ili funkcija. EDPB napominje i da se takvi zahtjevi za otkrivanje javnih zadaća mogu izdavati ne samo za osobne informacije koje se namjeravaju upotrebljavati u svrhe obuhvaćene Općom uredbom o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine, već se mogu odnositi i na svrhe obrade u skladu s dijelom 3. i dijelom 4. Zakona o zaštiti podataka iz 2018. Posljedično tome ova je izmjena relevantna i u pogledu pristupa vlade za potrebe izvršavanja zakonodavstva i nacionalne sigurnosti.²⁵
28. U tom se kontekstu postavlja pitanje koje kriterije voditelj obrade mora ocijeniti kako bi odlučio hoće li dobrovoljno dostaviti podatke kao odgovor na zahtjev za informacije. Konkretno, kao što je Ured povjerenika za informiranje istaknuo u svojim smjernicama²⁶, EDPB razumije da se test nužnosti za taj priznati uvjet legitimnog interesa razlikuje od ostalih uvjeta navedenih u Prilogu 1. Kad je riječ o zahtjevima za otkrivanje javnih zadaća, nužnost znači da voditelj obrade mora ispitati koja je obrada nužna za otkrivanje zatraženih osobnih podataka. Voditelj obrade mora razmotriti jesu li informacije koje želi podijeliti proporcionalne i nužne za ispunjavanje zahtjeva. Suprotno tome, test nužnosti ne odnosi se na to jesu li osobni podatci zaista nužni za izvršavanje javne zadaće ili funkcije jer se voditelj obrade može osloniti na izjavu podnositelja zahtjeva da su mu potrebne osobne informacije za određenu javnu zadaću²⁷. Zapravo, u mnogim slučajevima, posebno ako se zahtjevi podnose za potrebe izvršenja zakonodavstva ili nacionalne sigurnosti, voditelj obrade neće biti u mogućnosti provesti takvu procjenu.
29. U tom kontekstu EDPB poziva Komisiju da pomno prati praktičnu primjenu te odredbe.
30. Prema mišljenju EDPB-a, tijela za izvršavanje zakonodavstva i nacionalna sigurnosna tijela ne bi se trebala koristiti tim mehanizmom kako bi zaobišla postojeća pravna ograničenja svojih obvezujućih ovlasti za prikupljanje podataka ili dobila više podataka nego što je to nužno potrebno za obavljanje svojih zadaća. Nadalje, EDPB smatra važnim da voditelji obrade uzmu u obzir smjernice Ureda povjerenika za informiranje (ICO) o tome kako potvrditi zahtjev za otkrivanje podataka o javnim zadaćama i poziva Komisiju da taj aspekt uključi u periodično preispitivanje odluke.²⁸

2.2. PRAVA POJEDINACA

31. EDPB prima na znanje analizu Komisije da je došlo do ograničenih izmjena u području prava pojedinaca. To uključuje izmjene članka 12. i novog članka 12.A Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene

²⁴ Vidjeti bilješku br. 23.

²⁵ Vidjeti Smjernice Ureda povjerenika za informiranje o uvjetu zahtjeva za otkrivanje javnih zadaća, dostupne na <https://ico.org.uk/for-organisations/recognised-legitimate-interest-guidance/what-are-the-recognised-legitimate-interest-conditions/public-task-disclosure-request-condition/>.

²⁶ Vidjeti bilješku br. 23.

²⁷ Vidjeti bilješku br. 23.

²⁸ Ured povjerenika za informiranje u svojim smjernicama o uvjetu zahtjeva za otkrivanje podataka o javnim zadaćama (vidjeti bilješku 25.) pojašnjava da bi voditelji obrade trebali, primjerice, tražiti da se zahtjev sastavi u pisanom obliku i izvršiti provjere kako bi se osigurala vjerodostojnost zahtjeva ili ovlasti zaposlenika organizacije da djeluje u njezino ime.

Kraljevine u kojima se dodatno detaljno navode rokovi za odgovor na zahtjeve ispitanika.²⁹ Osim toga, članak 13. stavak 5. Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine uključuje izuzeće od prava na informacije ako se osobni podatci obrađuju u svrhu znanstvenog ili povijesnog istraživanja na temelju dodatnih zaštitnih mjera iz članka 84.B Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine. EDPB smatra da nijedna od obiju promjena ne ugrožava u načelu istovjetnu razinu zaštite predviđenu Općom uredbom o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine.

2.2.1. PRAVA NA PRISTUP

32. Člankom 15. stavkom 1.A Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine uvodi se procjena proporcionalnosti, kako je razvijena u skladu s nacionalnom sudskom praksom Ujedinjene Kraljevine. Konkretno, voditelji obrade moraju provoditi samo „razumna i proporcionalna pretraživanja” kako bi ispunili zahtjeve za pristup.
33. EDPB napominje da takva procjena proporcionalnosti nije prisutna u okviru EU-a za zaštitu podataka kojim se ne predviđa nikakva opća rezerva u vezi s proporcionalnošću u odnosu na napore koje voditelj obrade mora uložiti kako bi ispunio zahtjev ispitanika u skladu s člankom 12. Opće uredbe o zaštiti podataka, već se u njegovu pododjeljku 5. navode samo razlozi za odbijanje.³⁰
34. Stoga je, prema mišljenju EDPB-a, važno na odgovarajući način definirati pojam „razumno i proporcionalno pretraživanje”, koji bi trebalo tumačiti usko i na dovoljno ujednačen način. Voditelji obrade trebali bi na dosljedan način moći razumjeti što je „razumno i proporcionalno”, neovisno o tome temelji li se na sudskoj praksi ili smjernicama nadzornog tijela, jer bi primjena tog pojma mogla dovesti do različitih standarda u usklađivanju s pravima na pristup, posebno ovisno o razini tehničkih i organizacijskih mjera koje je voditelj obrade uspostavio za obradu zahtjeva za pristup. EDPB bi pozdravio kada bi Komisija mogla pružiti detaljnije informacije o tumačenju „razumnih i proporcionalnih pretraživanja” na temelju dostupnih nacionalnih smjernica i sudske prakse. U tom kontekstu EDPB poziva Komisiju da prati je li pravo na pristup neopravdano ograničeno.

2.2.2. ZAŠTITNE MJERE ZA „IZUZEĆE O USELJAVANJU”

35. Prijašnje takozvano „izuzeće o useljavanju”³¹ omogućilo je voditeljima obrade uključenima u „kontrolu useljavanja” da ograniče određena prava ispitanika predviđena Zakonom o zaštiti podataka (DPA) iz 2018. ako postoji vjerojatnost da bi to dovelo u pitanje određene aktivnosti kontrole useljavanja³². Zbog osporavanja njezine zakonitosti u trenutku donošenja prethodne odluke Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti, obrada osobnih podataka na temelju izuzeća bila je isključena iz područja primjene te odluke.
36. Od prethodne Odluke Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti izuzeće o useljavanju nadopunjeno je zaštitnim mjerama u dva navrata³³. Sada uključuje sljedeće zaštitne mjere: i. na mjeru se mora pozivati

²⁹ Prije svega zbog potrebe za potvrđivanjem identiteta ispitanika ili plaćanjem naknade.

³⁰ Članak 12. stavak 5. Opće uredbe o zaštiti podataka „Informacije pružene u skladu s člancima 13. i 14. i sva komunikacija i djelovanja iz članaka od 15. do 22. i članka 34. pružaju se bez naknade. Ako su zahtjevi ispitanika očito neutemeljeni ili pretjerani, osobito zbog njihova učestalog ponavljanja, voditelj obrade može: (a) naplatiti razumnu naknadu uzimajući u obzir administrativne troškove pružanja informacija ili obavijesti ili postupanje po zahtjevu; ili (b) odbiti postupiti po zahtjevu. Teret dokaza očigledne neutemeljenosti ili pretjeranosti zahtjeva jest na voditelju obrade.”

³¹ Vidjeti Prilog 2. DPA-u iz 2018., dio 1. prethodne verzije DPA-a.

³² Vidjeti točke 61. i 62. Mišljenja Europskog odbora za zaštitu podataka 14/2021 „štetan utjecaj na održavanje učinkovite kontrole useljavanja” ili „istraga ili otkrivanje aktivnosti koje bi ugrozile održavanje učinkovite kontrole useljavanja”.

³³ Putem uredbi iz 2022. i 2024.

samo ovisno o pojedinačnom slučaju, ii. uzimaju se u obzir prava i slobode ispitanika te potencijalne ranjivosti iii. državni tajnik vodi evidenciju o primjeni izuzeća o useljavanju i općenito obavještuje ispitanika o njegovoj upotrebi i iv. pojašnjenje da je upotreba izuzeća o useljavanju ograničena na obradu koju provodi državni tajnik (uključujući Ministarstvo unutarnjih poslova Ujedinjene Kraljevine i njegove agencije). Osim toga, detaljno je opisano nužno odvagivanje kako bi se utvrdilo je li vjerojatno da će ostvarivanje prava ispitanika dovesti u pitanje učinkovitu kontrolu useljavanja. Ured povjerenika za informiranje (ICO) izdao je i detaljne smjernice o upotrebi izuzeća. U svojim je smjernicama potvrdio usko tumačenje izuzeća i da bi se ograničenja na temelju izuzeća o useljavanju trebala primjenjivati samo selektivno na određena prava ispitanika. Također je naveo da pri provedbi testa odvagivanja voditelji obrade moraju osigurati da je rizik za kontrolu useljavanja značajan i da nadmašuje rizik za interese osobe.

37. EDPB prima na znanje detaljnu analizu Komisije. U kontekstu pravnih izazova koji su prethodili tim izmjenama, EDPB potiče Komisiju da prati njezinu daljnju primjenu.

2.3. OGRANIČENJA DALJNJIH PRIJENOSA

38. EDPB pozdravlja kontinuiranu pozornost Komisije usmjerenu na praktičnu primjenu pravila Ujedinjene Kraljevine o prijenosu osobnih podataka u treće zemlje te potiče Komisiju da zadrži i produbi taj angažman. To je osobito važno u pogledu ovlasti državnog tajnika da izdaje nove ciljne propise za odobrenje prijenosa i. određenom sektoru ili zemljopisnom području u trećoj zemlji; ii. određenom voditelju obrade ili izvršitelju obrade; iii. određenom primatelju osobnih podataka; iv. određenih posebnih vrsta osobnih podataka; v. koji se vrše određenim posebnim sredstvima; ili vi. na temelju relevantnog zakonodavstva, shema, popisa ili drugih aranžmana ili dokumenata, s obzirom na to da oni imaju učinak povremeno; i za dodjelu diskrecijske ovlasti osobi (članak 45.A stavak 4. Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine).
39. EDPB razumije da je cilj članka 45.A stavka 4. Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine omogućiti fleksibilnost za odobravanje određenih prijenosa. Na primjer, kad je riječ o točkama ii. i iii., EDPB razumije da bi oni mogli obuhvaćati prijenose privatnim subjektima u trećoj zemlji. To bi značilo da takvi privatni subjekti pružaju obveze usklađivanja s testom zaštite podataka. I dalje nije jasno kako bi državni tajnik u praksi procijenio da određeni voditelji obrade sa sjedištem u trećoj zemlji, što se ne smatra odgovarajućim, mogu ispuniti test zaštite podataka (na primjer, u pogledu pravne zaštite). Isto tako, i dalje je nejasno kako bi se test zaštite podataka proveo za članak 45.A stavak 4. točke iv. i v. Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine.
40. EDPB bi cijenio kad bi Komisija mogla pružiti dodatne pojedinosti o primljenim dodatnim informacijama i jamstvima o praktičnoj primjeni testa zaštite podataka te objasniti svoju procjenu načina na koji se u takvim situacijama poštuje razina zaštite.³⁴ EDPB također poziva Komisiju da pomno prati razvoj događaja u primjeni te odredbe.
41. Nadalje, EDPB na temelju dodatnih informacija koje je dostavila Komisija razumije da kriterij „poželjnosti olakšavanja prijenosa osobnih podataka u Ujedinjenu Kraljevinu i iz nje” nije element testa zaštite podataka, nego samo dodatni čimbenik koji državni tajnik može razmotriti ako su kriteriji testa u potpunosti ispunjeni. EDPB poziva Komisiju da to pojasni u svojoj konačnoj odluci o primjerenosti jer nije u potpunosti jasno iz teksta zakona, kao i da prati praktične posljedice i provedbu takvog kriterija.

³⁴ Vidjeti članak 45. stavak A. točku 4. Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine.

42. Kad je riječ o novom testu zaštite podataka uvedenom DUAA³⁵-om, EDPB napominje da novi okvirni popis elemenata koje treba uzeti u obzir u testu primjerenosti nije iscrpan i da se novim testom primjerenosti predviđa da standard zaštite ispitanika u trećim zemljama primateljicama ili međunarodnim organizacijama nije „znatno niži” od standarda koji je predviđen za ispitanike u skladu s relevantnim zakonodavstvom Ujedinjene Kraljevine o zaštiti podataka. Tim se popisom uklanjaju važni elementi koji su bili navedeni u prethodnom testu primjerenosti Ujedinjene Kraljevine i koji imaju važnu ulogu u procjeni toga pruža li treća zemlja u načelu istovjetnu razinu zaštite osobnih podataka. Novi test više se ne odnosi na i. pravila treće zemlje u pogledu „javne sigurnosti, obrane, nacionalne sigurnosti i kaznenog prava te pristupa javnih tijela osobnim podatcima”, ii. sudsku praksu (umjesto toga novi test odnosi se na „ustav, tradicije i kulturu zemlje”), iii. postojanje učinkovitih i provedivih prava koja uživaju ispitanici te administrativnih i pravnih lijekova koje ispitanici čiji se osobni podatci prenose mogu stvarno ostvariti (umjesto toga novi test odnosi se na (b) postojanje i ovlasti tijela odgovornog za provedbu zaštite ispitanika u pogledu obrade osobnih podataka u zemlji ili organizaciji, (c) aranžmane za sudsku ili izvansudsku pravnu zaštitu ispitanika u vezi s takvom obradom) i iv. jedno ili više neovisnih nadzornih tijela (umjesto toga novi test odnosi se na „tijelo odgovorno za provedbu zaštite ispitanika u pogledu obrade osobnih podataka u zemlji ili organizaciji”).
43. Iako se priznaje da se u referentnom dokumentu o primjerenosti iz Opće uredbe o zaštiti podataka navode samo ograničene pojedinosti o tom aspektu, EDPB podsjeća na upućivanje na to da se „razina zaštite pojedinaca čiji se podatci prenose ne smije ugroziti daljnjim prijenosom”, što se³⁶ ne može tumačiti na način da ne uključuje potrebu za neovisnim nadzornim tijelom i učinkovitim i provedivim pravima ispitanika.
44. EDPB potiče Komisiju da osobito dodatno razradi svoju procjenu tih aspekata. Takvo bi pojašnjenje pružilo veliku pravnu sigurnost i doprinijelo jačanju povjerenja u instrument primjerenosti. EDPB također poziva Komisiju da pomno prati razvoj događaja i praktičnu provedbu novog testa primjerenosti.
45. Kad je riječ o (pridruženom) članstvu Ujedinjene Kraljevine u Forumu CBPR-a (Pravila o privatnosti prekograničnog prijenosa podataka), EDPB napominje da trenutačno članstvo ne podrazumijeva olakšavanje prijenosa podataka iz Ujedinjene Kraljevine drugim članovima Forumu CBPR-a. EDPB pozdravlja stajalište koje je Komisija zauzela u tom pogledu, uključujući obvezu da će nastaviti pomno pratiti daljnji razvoj u tom aspektu, posebno ako Ujedinjena Kraljevina namjerava napredovati do punopravnog člana, i podsjeća da pravila CBPR-a nisu prepoznata kao dostatna razina zaštite osobnih podataka koji potječu iz EU-a.

2.4. AUTOMATIZIRANO DONOŠENJE ODLUKA

46. EDPB prima na znanje članak 80. Zakona DUAA (kojim se uvode članci od 22.A do 22.D Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine), kojim se uvode znatne promjene okvira kojim se uređuje automatizirano donošenje odluka („ADM”), posebno kada se temelji na obradi neposebnih kategorija podataka. Do donošenja DUAA-e članak 22. Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine odražavao je okvir EU-a za zaštitu podataka uz opću zabranu automatiziranog donošenja odluka, uz ograničene iznimke.

³⁵ Vidjeti uvodnu izjavu 42. Nacrta odluke.

³⁶ Vidjeti poglavlje 3.: Opća načela zaštite podataka radi osiguravanja da je razina zaštite u trećoj zemlji, državnom području ili jednom ili više određenih sektora unutar te treće zemlje ili međunarodne organizacije u načelu istovjetna onoj zajamčenoj zakonodavstvom EU-a iz Referentnog dokumenta o primjerenosti Opće uredbe o zaštiti podataka.

47. Člankom 22.B stavkom 1. Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine zabranjuje se obrada posebnih kategorija osobnih podataka za odluke koje se temelje isključivo na automatiziranoj obradi koje imaju pravne ili slične značajne učinke za ispitanika, uz određene iznimke (članak 22.B stavci 2. i 3. Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine, među ostalim kada se obrada temelji na privoli, ugovoru ili je propisana zakonom).
48. EDPB primjećuje da se ta zabrana ne primjenjuje kada voditelji obrade donose važne odluke upotrebom automatiziranih postupaka na temelju neposebnih kategorija podataka, osim ako je pravna osnova za obradu priznati legitimni interes u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (ea) Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine.
49. Naglasak zakona mijenja se s ograničavanja upotrebe automatiziranog donošenja odluka na osiguravanje uspostave zaštitnih mjera za važne odluke. Te zaštitne mjere uključuju i. pružanje informacija ispitaniku o postupku donošenja odluka, ii. omogućivanje ispitaniku da podnese očitovanja³⁷ o odluci, iii. osporavanje takve odluke, kao i iv. omogućivanje ispitaniku da zatraži ljudsku intervenciju voditelja obrade. EDPB napominje da, iako taj novi pristup predstavlja odstupanje od prethodnog pravnog okvira, člankom 22.C Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine od voditelja obrade zahtijeva se da provedu odgovarajuće zaštitne mjere kojima se osigurava odgovarajuća razina zaštite ispitanika.
50. S obzirom na regulatorno okruženje koje se brzo razvija i napredak u području automatiziranih tehnologija, kao što je umjetna inteligencija, EDPB potiče Komisiju da u svojoj konačnoj odluci o primjerenosti proširi procjenu predviđenih praktičnih učinaka tog novog pristupa, koji tek treba ispitati u praksi, te da prati njegovu provedbu.

2.4.1. AUTOMATIZIRANO DONOŠENJE ODLUKA I LJUDSKO SUDJELOVANJE

51. EDPB pozdravlja pojašnjenje značenja automatiziranog donošenja odluka i ljudskog sudjelovanja. U članku 22.A Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine pojašnjava se da odluka koja se temelji isključivo na automatiziranoj obradi znači da u postupku donošenja odluka nema smislenog ljudskog sudjelovanja. Voditelji obrade također su dužni procijeniti u kojoj mjeri izrada profila doprinosi odluci kako bi se utvrdilo je li sudjelovanje ljudi bilo smisleno.
52. Nadalje, člankom 22.D Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine državnom tajniku daje se ovlast da putem propisa odredi postoji li ili ne postoji smisleno ljudsko sudjelovanje u donošenju odluke opisane u uredbi. Slično tome, državni tajnik također je ovlašten opisati smatra li se da odluka opisana u Uredbi ima ili nema sličan značajni učinak na ispitanike.
53. Područje primjene i diskrecijska prava u vezi s tim ovlastima nisu jasni. Stoga EDPB poziva Komisiju da analizira te novododijeljene ovlasti državnom tajniku i prati sve promjene u tom pogledu. S druge strane, dodatne ovlasti državnog tajnika u pogledu zaštitnih mjera koje se zahtijevaju člankom 22.C Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine dobrodošla su promjena jer će se njima dodati i/ili dopuniti već tražene zaštitne mjere i utvrditi što nije dovoljno u pogledu zaštitnih mjera.

³⁷Tj. navesti dodatne informacije i obrazloženje, što još uvijek ne predstavlja službeno pravno osporavanje.

3. POSTUPOVNI I PROVEDBENI MEHANIZAM

3.1. NADZOR I PROVEDBA

3.1.1. NEOVISNI NADZOR

54. EDPB napominje da će se stupanjem na snagu zakona DUA³⁸ povjerenik za informiranje (ICO), koji je prethodno bio ustrojen kao jedinstven pravni subjekt s jednom osobom na čelu, pretvoriti u novu strukturu uvođenjem korporativnog tijela (odбора), odnosno Komisije za informiranje u skladu s člankom 148. i Prilogom 12.A Aktu o zaštiti podataka (DPA) iz 2018.
55. EDPB primjećuje da reorganizacija tijela od jedinstvenog pravnog subjekta s jednom osobom na čelu (Corporation sole) u odbor samo po sebi ne utječe na neovisnost tijela i njegovu učinkovitu provedbu. Pozornost bi trebalo posvetiti drugim elementima, kao što su pravila o imenovanju i razrješenju, te u skladu s time EDPB pozdravlja činjenicu da samo Njegovo Veličanstvo može razriješiti dužnosti predsjednika Povjerenstva za informiranje nakon preporuke oba doma Parlamenta Ujedinjene Kraljevine u slučaju teške povrede dužnosti.
56. Detaljna pravila o radu i funkcioniranju novog Povjerenstva za informiranje sadržana su u Prilogu 12.A Akta o zaštiti podataka iz 2018. Time se, među ostalim, uređuju strukturni i organizacijski okvir Povjerenstva za informiranje, zahtjevi za imenovanje njegovih izvršnih i neizvršnih članova, kao i drugog osoblja (zaposlenika i vanjskog odbora) te se uključuju odredbe o trajanju mandata, naknadama, upravljanju računima i razrješenju. Točke 5. i 6. Priloga³⁹ 12.A sadržavaju pravila i zaštitne mjere koje se moraju poštovati pri imenovanju neizvršnih članova i koje bi mogle biti relevantne za osnivanje tijela i njegovu neovisnost (npr. odabir na temelju zasluga i sukob interesa).
57. EDPB napominje da se u Nacrtu odluke ne navode nikakve pojedinosti o promjenama u radu i funkcioniranju novog tijela za zaštitu podataka. Nadalje, ne postoje pojedinosti o postupku imenovanja i razrješenja izvršnih i neizvršnih članova. Budući da su ti elementi relevantni za procjenu mehanizma nadzora, EDPB poziva Komisiju da dodatno opiše promjene i relevantnu procjenu, posebno u pogledu strukture i organizacije Povjerenstva za informiranje, imenovanja i razrješenja njegovih članova, uključujući neizvršne članove.
58. Kad je riječ o neovisnosti Povjerenstva za informiranje, EDPB napominje da u skladu s člankom 6. Priloga 12.A Aktu o zaštiti podataka iz 2018., sukobi interesa mogu spriječiti imenovanje državnog tajnika kao predsjednika ili neizvršnog člana Povjerenstva za informiranje. Pri određivanju pojma „sukob interesa” u članku 6. točki 5. upućuje se na „financijski ili drugi interes koji bi mogao štetno utjecati na razrješenje osobe s dužnosti člana povjerenstva”. Kad je riječ o neovisnosti članova Povjerenstva za informiranje, takvi „drugi interesi”, npr. posebna gospodarska bliskost i/ili poslovni odnosi, također mogu upućivati na sukobe interesa i treba ih uzeti u obzir u postupku imenovanja članova Povjerenstva za informiranje. EDPB stoga poziva Komisiju da prati primjenjuju li se ta ograničenja u praksi.
59. U pogledu ažuriranih ciljeva koje Povjerenstvo za informiranje mora uzeti u obzir pri obavljanju svojih zadaća i pripremi svoje strategije kao što je, među ostalim, promicanje inovacija i tržišnog natjecanja (članak 120.B Zakona o zaštiti podataka iz 2018.), Komisija podsjeća da „slično tome, zakonodavstvo

³⁸ Vidjeti dio 6. „Povjerenstvo za informiranje”, DUAA br. 117, str. 133. i dalje.

³⁹ Vidjeti Prilog 12.A Aktu o zaštiti podataka iz 2018.

EU-a o zaštiti podataka također uravnotežuje zaštitu osobnih podataka s nekoliko drugih temeljnih prava i ciljeva” te se citiraju uvodne izjave 2. i 4., kao i članak 23. Opće uredbe o zaštiti podataka. EDPB priznaje da zaštita podataka nije apsolutno pravo i da se mora uravnotežiti s drugim temeljnim pravima i ciljevima, u skladu s načelom proporcionalnosti. Međutim, EDPB primjećuje da se uvodne izjave 2. i 4. Opće uredbe o zaštiti podataka, kao i njezin članak 23., razlikuju od pravne odredbe kojom se izričito zahtijeva da tijela za zaštitu podataka pri izvršavanju svojih funkcija uzmu u obzir niz ciljeva. Radi jasnoće, EDPB poziva Komisiju da preformulira ovu uvodnu izjavu kako bi se izbjegao dojam da uvodne izjave 2. i 4., kao i članak 23. Opće uredbe o zaštiti podataka, imaju isto značenje kao i članak 120.B Zakona o zaštiti podataka (DPA) iz 2018. i da prati da provedba tih ažuriranih ciljeva u praksi ne dovodi do prekomjerne neravnoteže na štetu prava na osobne podatke, čime bi se ugrozila razina zaštite osobnih podataka.

3.1.2. PROVEDBA, UKLJUČUJUĆI SANKCIJE

60. EDPB pozdravlja činjenicu da odredba sadržana u prethodnom prijedlogu zakona o reformi okvira za zaštitu podataka Ujedinjene Kraljevine (Prijedlog zakona o zaštiti podataka i digitalnim informacijama „Prijedlog zakona o zaštiti podataka”⁴⁰) i kojom se propisuje da Ured povjerenika za informiranje mora uzeti u obzir mišljenje državnog tajnika u izvršavanju svojih ovlasti, više nije uključena u novi okvir za zaštitu podataka.
61. EDPB smatra pozitivnim i to što je od donošenja prethodne Odluke Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti Ured povjerenika za informiranje objavio brojne korisne kodekse praksi, smjernice, mišljenja i druge dokumente sa smjernicama za relevantne strane.
62. Kao i u svojem Mišljenju 14/2021⁴¹, EDPB ističe da su učinkovit mehanizam nadzora koji omogućuje neovisnu istragu pritužbi, kao i učinkoviti upravni i sudski postupci zaštite ključni elementi u procjeni toga pruža li sustav zaštite podataka primjerenu razinu zaštite. Nadalje, postojanje učinkovitih sankcija ima važnu ulogu u osiguravanju poštovanja pravila.
63. U tom kontekstu, EDPB skreće pozornost Komisije na javno savjetovanje koje je 22. kolovoza objavio Ured povjerenika za informiranje u vezi s njegovim prijedlozima za rješavanje pritužbi⁴², koje je pokrenuto tek nakon izdavanja nacrtu odluke Komisije. U svojem⁴³ uvodu u prijedloge u okviru javnog savjetovanja, Ured povjerenika za informiranje navodi da očekuje da će, nakon što Zakon DUAA stupi na snagu, same organizacije rješavati više pritužbi bez sudjelovanja Ureda povjerenika za informiranje. Pozadina ove procjene Ureda povjerenika za informiranje jest to što se Zakonom DUAA utvrđuju novi zahtjevi za organizacije u pogledu uvođenja postupka pritužbi posebno za pitanja zaštite podataka. Člankom 164.A Uredbe o zaštiti podataka (DPA) iz 2018.⁴⁴ propisano je da voditelji obrade moraju poduzeti mjere za pomoć pojedincima koji žele podnijeti pritužbe o upotrebi njihovih osobnih podataka. Na primjer, moraju dostaviti obrazac za pritužbe koji se može ispuniti elektroničkim putem i drugim sredstvima, moraju potvrditi primitak pritužbe u roku od 30 dana i „bez nepotrebnog odgađanja” poduzeti odgovarajuće korake kako bi odgovorili na pritužbu i obavijestili podnositelja pritužbe o ishodu pritužbe. Ako pritužbe mora rješavati Ured povjerenika za informiranje, prijedlozi

⁴⁰ Vidjeti članak 32., novi članak 120. E, F, G i H Prijedloga zakona o zaštiti podataka i digitalnim informacijama.

⁴¹ Vidjeti Mišljenje EDPB-a 14/2021, točke od 112. do 114.

⁴² Vidjeti savjetovanje Ureda povjerenika za informiranje o nacrtu izmjena načina na koji obrađujemo pritužbe u vezi sa zaštitom podataka: <https://ico.org.uk/about-the-ico/ico-and-stakeholder-consultations/2025/08/ico-consultation-on-draft-changes-to-how-we-handle-data-protection-complaints/>; <https://ico.org.uk/media2/nrljbhr2/proposed-dpt-framework-20250822.pdf>

⁴³ Vidjeti bilješku br. 41.

⁴⁴ Vidjeti članak 164.A Zakona o zaštiti podataka (DPA) iz 2018.

izneseni za javno savjetovanje trebaju činiti osnovu za postupanje Ureda povjerenika za informiranje s pritužbama. U tom pogledu Ured povjerenika za informiranje predlaže vrstu trijažnog sustava u skladu s kojim se pritužbe obrađuju s različitim prioritetima i ishodima. Time bi se Uredu povjerenika za informiranje kao strateškom regulatornom tijelu trebalo omogućiti da svoje resurse usmjeri na najvažnije rizike i utvrdi sustavne probleme u ranijoj fazi. U prijedlogu Ureda povjerenika za informiranje navode se kriteriji navedeni u neiscrpnom popisu, a koji mogu povećati ili smanjiti vjerojatnost daljnjeg rješavanja pritužbe⁴⁵.

64. Promjene opisane u točki 57. mogu dovesti do promjene u pristupu povjerenika za informiranje rješavanju pritužbi. Zbog pokretanja javnog savjetovanja nakon izdavanja nacrtu odluke Komisije, te izmjene još nisu vidljive u nacrtu odluke.
65. EDPB poziva Komisiju da uključi takav element u svoju procjenu i da osobito prati rezultate javnog savjetovanja Ureda povjerenika za informiranje. Nadalje, EDPB poziva Komisiju da pomno prati buduće postupanje s pritužbama koje provodi povjerenik za informiranje kako bi se osiguralo da i dalje bude zajamčena istovjetna razina zaštite.
66. EDPB nadalje napominje da opsežne regulatorne ovlasti koje su državnom tajniku dodijeljene Zakonom DUA, uključujući ovlast za donošenje pravnih odredbi, mogu utjecati na funkcioniranje rada povjerenika za informiranje i njegovih članova. EDPB upućuje, na primjer, na potrebu da se povjerenik za informiranje savjetuje s državnim tajnikom u pogledu svojih pojedinih zadaća. Konkretno, člankom 124.A Zakona o zaštiti podataka (DPA) iz 2018.⁴⁶ od povjerenika za informiranje traži se da uspostavi odgovarajuće kodekse praksi sa smjernicama za pravilnu obradu osobnih podataka ako to zahtijeva uredba koju je donio državni tajnik. Povjerenik za informiranje mora se savjetovati s državnim tajnikom prije izmjene ili izrade takvih kodeksa.
67. S obzirom na važnost neovisnosti povjerenika za informiranje, EDPB poziva Komisiju da pomno prati te nove ovlasti državnog tajnika, a posebno njihov praktični učinak na rad povjerenika za informiranje.
68. Kako je EDPB već istaknuo u Mišljenju 14/2021, Ured povjerenika za informiranje posjeduje potrebne ovlasti koje usko odgovaraju ovlastima nadzornih tijela država članica EU-a utvrđenima u članku 58. Opće uredbe o zaštiti podataka. Istodobno, kao što je EDPB već istaknuo, postojanje učinkovitih sankcija ima važnu ulogu u osiguravanju poštovanja pravila. EDPB poziva Komisiju da izvrši detaljniju procjenu i prati primjene korektivnih ovlasti, učinkovitosti sankcija i pravnih lijekova za uključene strane u okviru Ujedinjene Kraljevine za zaštitu podataka⁴⁷.

4. PRISTUP OSOBNIM PODATCIMA I UPOTREBA OSOBNIH PODATAKA PRENESENIH IZ EUROPSKE UNIJE PREKO JAVNIH TIJELA U UJEDINJENU KRALJEVINU

69. Nacrt odluke usmjeren je na kretanja relevantna za procjenu razine zaštite u Ujedinjenoj Kraljevini od donošenja prethodne odluke Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti koja ostaje na snazi za one aspekte okvira Ujedinjene Kraljevine za zaštitu podataka koji nisu izmijenjeni ili na koje se to odnosi. Taj opći pristup obuhvaća i Komisijinu analizu pristupa osobnim podacima i uporabe osobnih podataka od strane tijela javne vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini. Taj se poseban aspekt često naziva „pristup vlade” i

⁴⁵ Vidjeti bilješku br. 41.

⁴⁶ Kodeks prakse za obradu osobnih podataka.

⁴⁷ Vidjeti Mišljenje EDPB-a 14/2021, točku 113.

jedan je od elemenata navedenih u članku 45. stavku 2. točki (a) Opće uredbe o zaštiti podataka koji Komisija treba uzeti u obzir pri utvrđivanju je li razina zaštite u osnovi jednaka.

70. U tom se kontekstu u sljedećim odjeljcima razmatra niz posebnih pitanja iznesenih u Nacrtu odluke koja se trenutačno razmatra, a koja su relevantna u pogledu osobnih podataka koji se prenose iz EGP-a u skladu s Odlukom o primjerenosti Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine te kojima im javna tijela u Ujedinjenoj Kraljevini pristupaju i obrađuju ih, uključujući daljnje prijenose. Analiza EDPB-a i primjedbe iznesene u Mišljenju 14/2021⁴⁸ općenito su i dalje valjane.

4.1. PRISTUP JAVNIH TIJELA UJEDINJENE KRALJEVINE PODATCIMA I NJIHOVA UPOTREBA ZA POTREBE IZVRŠAVANJA ZAKONODAVSTVA

71. Okvir za zaštitu podataka kojim se uređuju pristup i upotreba od strane javnih tijela Ujedinjene Kraljevine za potrebe izvršavanja kaznenog zakonodavstva podliježe zakonodavnim izmjenama od prethodne procjene Komisije utvrđene u prethodnoj Odluci Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti. To uključuje Zakon o nacionalnoj sigurnosti iz 2023., Zakon o izmjeni istražnih ovlasti iz 2024. i uvođenje Zakona DUAA. O potonjem se govori i u Nacrtu odluke Komisije o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2021/1773 te u odgovarajućem mišljenju EDPB-a objavljenom na temelju članka 51. stavka 1. točke (g) Direktive o zaštiti podataka pri izvršavanju zakonodavstva.

4.1.1. PRAVNE OSNOVE I PRIMJENJIVE ZAŠTITNE MJERE

4.1.1.1. ISTRAŽNE OVLAСТИ ZA POTREBE IZVRŠAVANJA ZAKONODAVSTVA

72. U uvodnim izjavama 81. do 85. Nacrta odluke Komisija navodi izmjene Zakona o istražnim ovlastima iz 2016. („IPA iz 2016.“) kako su uvedene Izmenom Zakona o istražnim ovlastima iz 2024. u mjeri u kojoj se odnose na obradu u svrhe kaznenog progona.⁴⁹ Komisija općenito pruža detaljne informacije. Međutim, kad je riječ o jednoj specifičnoj izmjeni, EDPB smatra da bi nacrtu odluke doprinijela dodatna pojašnjenja.
73. Zakonom o izmjeni istražnih ovlasti iz 2024. revidirana je definicija „telekomunikacijskog operatera“, tj. potencijalnih primatelja zahtjeva za zadržavanje u okviru IPA-e iz 2016.⁵⁰ Izmijenjena definicija sada uključuje svaku osobu koja „kontrolira ili osigurava telekomunikacijski sustav i. koji nije (u cijelosti ili djelomično) u Ujedinjenoj Kraljevini niti se kontrolira iz Ujedinjene Kraljevine te ii. kojeg druga osoba upotrebljava za ponudu ili pružanje telekomunikacijske usluge osobama u Ujedinjenoj Kraljevini“. Iako Komisija upućuje na napomene s objašnjenjem Zakona o izmjeni istražnih ovlasti iz 2024. u kojima se navodi da se člankom 261. stavkom 10. točkom (c) „pruža dodatno pojašnjenje kojim se osigurava da su velika poduzeća sa složenim korporativnim strukturama u potpunosti obuhvaćena IPA-om iz 2016.“ te da „izmjena [...] ne nastoji obuhvatiti dodatna poduzeća u području primjene“, posljedice te promjene i dalje su nejasne, npr. bi li se njome proširila količina osobnih podataka koji bi mogli biti predmet zahtjeva za zadržavanje. EDPB stoga poziva Komisiju da detaljnije razmotri učinke ove izmjene i da osobito prati taj aspekt, posebno s obzirom na načela nužnosti i proporcionalnosti.

⁴⁸ Vidjeti Mišljenje EDPB-a 14/2021.

⁴⁹ Komisija ističe da, kako je opisano u uvodnim izjavama od 139. do 141. Provedbene odluke (EU) 2021/1772, određena tijela za izvršavanje zakonodavstva mogu upotrebljavati i ciljane istražne ovlasti u okviru IPA-e iz 2016. za potrebe sprečavanja ili otkrivanja teških kaznenih djela. Izmjene takvih odredbi stoga se ne odnose samo na pristup podacima za potrebe nacionalne sigurnosti, nego i na potrebe izvršavanja zakonodavstva.

⁵⁰ Članak 261. stavak 10. točka (c) IPA-e iz 2016., kako je umetnut člankom 19. Zakona o izmjeni istražnih ovlasti iz 2024.

4.1.1.2. IZUZEĆA RADI NACIONALNE SIGURNOSTI ZA TIJELA IZVRŠAVANJA ZAKONODAVSTVA

74. U članku 88. Zakona DUAA ažuriraju se postojeća izuzeća radi nacionalne sigurnosti na temelju okvira za izvršavanje zakonodavstva kako bi odražavala ona koja su dostupna u okviru Opće uredbe o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine i sustava obavještajnih službi.⁵¹ Iako tijela za izvršavanje zakonodavstva već mogu ograničiti određene obveze na temelju zaštite nacionalne sigurnosti, kao što su one koje se odnose na prava ispitanika, članak 78.A Zakona o zaštiti podataka iz 2018.⁵² također će uključivati većinu načela zaštite podataka⁵³ i određene međunarodne zahtjeve za prijenos podataka⁵⁴ kao odredbe koje se mogu izuzeti od primjene ako je to potrebno u svrhu zaštite nacionalne sigurnosti. Usto, u takvim se okolnostima neke od ovlasti povjerenika za informiranje za ulazak u svrhu provedbe inspekcija i poduzimanja mjera izvršenja⁵⁵ mogu izuzeti od primjene.
75. Te se izmjene ne spominju ni u nacrtu odluke o primjerenosti na temelju članka 45. Opće uredbe o zaštiti podataka ni u nacrtu odluke o primjerenosti na temelju članka 36. Direktive o zaštiti podataka pri izvršavanju zakonodavstva. Međutim, EDPB smatra da je ključno procijeniti ta proširena izuzeća u odnosu na načela nužnosti i proporcionalnosti. U tom kontekstu EDPB podsjeća na drugo od četiri takozvana „europska ključna jamstva”: svako ograničenje ostvarivanja prava i sloboda priznatih Poveljom mora poštovati njihovu bit te se, podložno načelu proporcionalnosti, može provesti samo ako je to nužno i stvarno u skladu s ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija ili s potrebom za zaštitu prava i sloboda drugih.⁵⁶ EDPB je zabrinut zbog izuzeća od ključnih načela zaštite podataka, zahtjeva za međunarodni prijenos i ovlasti povjerenika za informiranje.
76. U skladu s revidiranim pravilom, pet od šest načela zaštite podataka mogu se izuzeti od primjene ako je to potrebno radi zaštite nacionalne sigurnosti.⁵⁷ Tim se načelima propisuje, među ostalim, da svrha izvršavanja zakonodavstva u koju se prikupljaju osobni podatci mora biti utvrđena, izričita i zakonita te da osobni podatci moraju biti primjereni, relevantni i ne preopsežni u odnosu na tu svrhu. U njima se također navodi da osobni podatci moraju biti točni i pohranjeni samo onoliko dugo koliko je to potrebno. Kako je prethodno navedeno, buduća izuzeća dodatno obuhvaćaju neke od zahtjeva za međunarodni prijenos, kao što je takozvani drugi uvjet za međunarodne prijenose utvrđen u članku 73. stavku 3. Zakona o zaštiti podataka iz 2018. Tim se uvjetom zahtijeva da se prijenosi temelje ili na uredbama o primjerenosti, odgovarajućim zaštitnim mjerama ili, ako nijedno od toga nije primjenjivo,

⁵¹ Vidjeti Ministarstvo za znanost, inovacije i tehnologiju, Informativni list o Zakonu o podacima (upotreba i pristup): Opća uredba o zaštiti podataka Ujedinjene Kraljevine i DPA, objavljeno 27. lipnja 2025., str. 14. <https://www.gov.uk/government/publications/data-use-and-access-act-2025-factsheets/data-use-and-access-act-factsheet-uk-gdpr-and-dpa>.

⁵² DUAA će se postupno uvoditi u nekoliko faza. Glavne izmjene zakonodavstva o zaštiti podataka u dijelu 5. Zakona o podacima (upotreba i pristup) stupit će na snagu u okviru 3. faze, otprilike šest mjeseci nakon kraljevskog pristanka, <https://www.gov.uk/guidance/data-use-and-access-act-2025-plans-for-commencement>

⁵³ Vidjeti članak 78.A stavak 1., stavak 2. točku (a) i stavak 3. Zakona o zaštiti podataka iz 2018., kako je uveden člankom 88. Zakona DUAA.

⁵⁴ Vidjeti članak 78.A stavak 1., stavak 2. točku (d) i stavak 4. Zakona o zaštiti podataka iz 2018., kako je uveden člankom 88. Zakona DUAA.

⁵⁵ Vidjeti članak 78.A stavak 1., stavak 2. točke (e), (f) i (g) Zakona o zaštiti podataka iz 2018., kako je uveden člankom 88. Zakona DUAA.

⁵⁶ Vidjeti Preporuke EDPB-a 02/2020 o europskim temeljnim jamstvima za mjere nadzora, donesene 10. studenoga 2020., str. 10.

⁵⁷ U skladu s člankom 78.A stavcima 2. i 3. Zakona o zaštiti podataka iz 2018., poglavlje 2. dijela 3. ovog zakona ne primjenjuje se ako je to potrebno radi zaštite nacionalne sigurnosti, osim za (a) članak 35. stavak 1. (prvo načelo zaštite podataka) u mjeri u kojoj se njime zahtijeva zakonitost obrade osobnih podataka; (b) članak 35. stavci 2. do 5. (zakonitost obrade i ograničenja osjetljive obrade); (c) članak 42. (zaštitne mjere: osjetljiva obrada) i (d) Prilog 8. (uvjeti za osjetljivu obradu).

na posebnim okolnostima. Izuzeća utječu i na ovlasti povjerenika za informiranje, npr. ovlasti za izdavanje informacija i zahtjev za izvršenje.⁵⁸

77. EDPB napominje da, iako izuzeća jasno odstupaju od Direktive o izvršavanju zakonodavstva, vrlo su slična iznimkama i ograničenjima za nacionalnu sigurnost predviđenima člankom 11. modernizirane Konvencije br. 108 Vijeća Europe („Konvencija br. 108+“)⁵⁹, koju je Ujedinjena Kraljevina potpisala 10. listopada 2018., ali koju Ujedinjena Kraljevina na dan tog mišljenja nije ratificirala ili koja još nije stupila na snagu.⁶⁰ U tom pogledu EDPB podsjeća da je Savjetodavni odbor Konvencije za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka (T-PD) nedavno izdao Smjernice o općim načelima iz članka 11. modernizirane Konvencije br. 108⁶¹.
78. U svojim smjernicama Vijeće Europe izričito naglašava da se nijedna iznimka ne primjenjuje, među ostalim, na proporcionalnost i legitimitet svrhe načela obrade. To znači da se mora osigurati proporcionalnost obrade podataka, kao i zahtjevi za obradu osobnih podataka u zakonite svrhe. U skladu sa smjernicama automatske obrade osobnih podataka (T-PD), EDPB je i dalje posebno oprezan u pogledu svih izuzeća od načela proporcionalnosti, kao i u pogledu zahtjeva za obradu osobnih podataka u zakonite svrhe. Isto tako, prema mišljenju EDPB-a, svakom izuzeću od ovlasti nadzornog tijela trebalo bi se pristupiti s oprezom. Iako posebni zahtjevi za nadzorne aktivnosti, kao što su sigurnosne provjere, mogu biti primjereni u kontekstu obrade povezane s nacionalnom sigurnošću, ključno je osigurati učinkovit nadzor kako bi se spriječilo stvaranje nadzornog vakuuma. U istom duhu, člankom 11. stavkom 3. Konvencije br. 108+ propisano je da se izuzećima od njezina članka 15.⁶² „ne dovodi u pitanje zahtjev da aktivnosti obrade u svrhe nacionalne sigurnosti i obrane podliježu neovisnom i učinkovitom preispitivanju i nadzoru u skladu s nacionalnim zakonodavstvom” stranaka Konvencije. Nadalje, sva izuzeća trebalo bi tumačiti što je moguće restriktivnije. Činjenica da se osobni podatci obrađuju u svrhu nacionalne sigurnosti sama po sebi ne bi trebala biti dovoljna za pozivanje na izuzeće. Trebalo bi biti jasno da se izuzeće od sustava zaštite podataka mora primjenjivati na pojedinačnoj osnovi i samo ako je to nužno i razmjerno.⁶³
79. Budući da se u nacrtima odluka o primjerenosti ne razmatra to pitanje, EDPB poziva Komisiju da nadopuni svoju procjenu u nacrtu odluke te da u praksi posebno prati primjenu izuzeća radi nacionalne sigurnosti za tijela za izvršavanje zakonodavstva.

4.1.2. ZAJEDNIČKO VOĐENJE OBRADE OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA UJEDINJENE KRALJEVINE I TIJELA ZA IZVRŠAVANJE ZAKONODAVSTVA

80. Na temelju izmjena provedenih putem zakona DUAA, aktivnosti obrade koje provode tijela nadležna za izvršavanje zakonodavstva mogu, u posebnim okolnostima, biti obuhvaćene pravilima koja se

⁵⁸ U informativnim obavijestima od voditelja obrade ili izvršitelja obrade zahtijeva se da povjereniku pruže informacije koje su razumno potrebne za obavljanje dužnosti povjerenika. Na temelju zahtjeva za izvršenje povjerenik može zahtijevati od osobe da poduzme (ili se suzdrži od poduzimanja) posebnih mjera ako je povjerenik uvjeren da osoba ne ispunjava određene obveze u pogledu zaštite podataka.

⁵⁹ Vidjeti Protokol o izmjeni Konvencije za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka (CETS br. 223).

⁶⁰ <https://www.coe.int/en-GB/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treatynum=223>

⁶¹ <https://rm.coe.int/t-pd-2021-7rev13-interpretation-of-general-principles-article-11-c108-/1680b6c146>

⁶² Vidjeti članak 15. Konvencije br. 108+ u kojem se navodi kako će stranke Konvencije, time što će predvidjeti jedno ili više nadzornih tijela, osigurati usklađenost s odredbama Konvencije.

⁶³ Vidjeti i članak 11. Konvencije br. 108+ u kojem se navodi da iznimke moraju biti predviđene zakonom, poštovati bit temeljnih prava i sloboda te predstavljati nužnu i razmjernu mjeru u demokratskom društvu. U skladu sa smjernicama automatizirane obrade osobnih podataka (TP-D) o općim načelima članka 11., to podrazumijeva da se mora provesti i opravdati odvajanje interesa između potrebe za predviđanjem iznimaka od određenih odredbi Konvencije i poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda pojedinaca.

uobičajeno primjenjuju na obradu osobnih podataka koju provode nacionalna sigurnosna tijela.⁶⁴ Drugim riječima, podložno uvjetima utvrđenima u članku 89. zakona DUAA, sustav zaštite podataka za obradu u okviru nacionalne sigurnosti utvrđen u dijelu 4. Zakona o zaštiti podataka iz 2018. proširuje se na obradu podataka koju provode tijela za izvršavanje zakonodavstva.

81. Komisija naglašava da uvjeti iz članka 89. zakona DUAA pružaju stroge zaštitne mjere: nadležno tijelo mora biti određeno kao „nadležno tijelo koje ispunjava uvjete” u propisima koje donosi državni tajnik, koji, osim toga, mora odrediti određenu aktivnost obrade koju provodi nadležno tijelo koje ispunjava uvjete kao zajednički voditelj obrade s najmanje jednom obavještajnom službom radi zaštite nacionalne sigurnosti.⁶⁵
82. Iako priznaje da te zaštitne mjere podrazumijevaju znatna ograničenja, EDPB poziva Komisiju da prati praktičnu provedbu tih pravila. Posebnu pozornost treba posvetiti osiguravanju da se dio 4. Zakona o zaštiti podataka iz 2018. strogo primjenjuje na postupke obrade radi nacionalne sigurnosti, bez proširenja na druge kontekste. Iako se državama dodjeljuje široka diskrecijska ovlast u pitanjima nacionalne sigurnosti, kao što je to priznao i ESLJP⁶⁶, EDPB smatra da se prijetnje nacionalnoj sigurnosti moraju razlikovati po svojoj prirodi, svojoj ozbiljnosti i posebnim okolnostima od općenitih rizika za javnu sigurnost ili od teških kaznenih djela. Samo je u takvim slučajevima djelovanje tijela za izvršavanje zakonodavstva u okviru sustava zaštite podataka obavještajnih službi usklađeno s načelima nužnosti i proporcionalnosti.⁶⁷ Usto, EDPB smatra da je potrebno pratiti mogu li kvalificirana nadležna tijela u praksi zadržati jasnu razliku između različitih svrha obrade kako bi se u skladu s tim pridržavala odgovarajućeg pravnog okvira.

4.1.3. PRAVO PRISTUPA

83. U zakonu DUAA navodi se da ispitanici imaju pravo pristupa relevantnim informacijama samo ako ih voditelj obrade može pružiti na temelju razumnog i proporcionalnog pretraživanja. Ova je izmjena uvedena i u sustav izvršavanja zakonodavstva i u sustav nacionalne sigurnosti.⁶⁸
84. Komisija to objašnjava kao pojašnjenje u skladu s utvrđenim standardima razvijenima u okviru nacionalne sudske prakse, kojima se uzimaju u obzir i interesi ispitanika. Ipak, EDPB bi pozdravio detaljnije informacije o tome kako se tumači pojam „razumno i proporcionalno pretraživanje”, također s obzirom na to da članak 14. Direktive o zaštiti podataka pri izvršavanju zakonodavstva ne sadržava takav element. EDPB priznaje da doista mogu postojati scenariji u kojima bi se nastojanja voditelja obrade da identificira i locira informacije o ispitaniku mogla smatrati nerazumnima i neporporcionalnima bez ugrožavanja načelne istovjetnosti.⁶⁹ EDPB podsjeća na analizu i zaključak iz stavka 34. ovog Mišljenja koji su jednako relevantni za sustav izvršavanja zakonodavstva i sustav nacionalne sigurnosti.

⁶⁴ Vidjeti uvodnu izjavu 72. Nacrta odluke.

⁶⁵ Vidjeti uvodnu izjavu 73. Nacrta odluke.

⁶⁶ Vidjeti ESLJP, Big Brother Watch i drugi protiv Ujedinjene Kraljevine, 25. svibnja 2021., t. 305.

⁶⁷ Iz sudske prakse Suda EU-a, pri primjeni testa nužnosti i proporcionalnosti na zakonodavstvo država članica kojim se javnim tijelima omogućuje zadržavanje osobnih podataka i pristup tim podatcima, proizlazi da su legitimni ciljevi, kao što su nacionalna sigurnost ili borba protiv teških kaznenih djela, različiti, te bi stoga mogli opravdati različite vrste zadiranja. Vidjeti Sud Europske unije, spojeni predmeti C-511/18, C-512/18 i C-520/18, La Quadrature du Net i drugi, 6. listopada 2020.

⁶⁸ Vidjeti članak 78. stavke 3. i 4. Zakona o podatcima (upotreba i pristup), kojima se izmjenjuju članci 45. i 94. Zakona o zaštiti podataka iz 2018.

⁶⁹ Na primjer, može se tvrditi da je to slučaj kod pretraživanja zaplijenjenih uređaja koji još nisu analizirani ili dešifrirani.

4.1.4. DALJNI PRIJENOSI

4.1.4.1. NOVI TEST ZAŠTITE PODATAKA

85. Ako nadležno tijelo namjerava dijeliti osobne podatke obrađene u skladu s dijelom 3. Zakona o zaštiti podataka (DPA) iz 2018. s tijelima za izvršavanje zakonodavstva treće zemlje, primjenjuju se posebni zahtjevi. Konkretno, takvi se prijenosi mogu odvijati kada su odobreni propisima koje je donio državni tajnik ili, u nedostatku takvih propisa, na temelju odgovarajućih zaštitnih mjera. Ako se prijenos ne može temeljiti na uredbi ni na odgovarajućim zaštitnim mjerama, može se provesti samo u određenim, posebnim okolnostima, koje se nazivaju „posebnim okolnostima” koje odgovaraju situacijama i uvjetima koji se smatraju „odstupanjima” u skladu s člankom 38. Direktive o zaštiti podataka pri izvršavanju zakonodavstva.
86. Iako Komisija primjećuje da je „režim međunarodnih prijenosa osobnih podataka iz Ujedinjene Kraljevine i dalje vrlo blizu pravilima utvrđenima u poglavlju V. Direktive (EU) 2016/680”, u Nacrtu odluke navodi se i da je preformuliran pravni standard za uredbe kojima se odobravaju prijenosi, a koji su u prijašnjem članku 74.A Zakona o zaštiti podataka (DPA) iz 2018. navedeni kao uredbe o primjerenosti i odgovarajuće zaštitne mjere. Umjesto upućivanja na primjerenu razinu zaštite, novim „testom zaštite podataka” utvrđenim u članku 74.AB Zakona o zaštiti podataka iz 2018. zahtijeva se da standard zaštite ispitanika u trećim zemljama primateljicama ili međunarodnim organizacijama „nije značajno niži” od standarda predviđenog za ispitanike u relevantnom zakonodavstvu Ujedinjene Kraljevine o zaštiti podataka.
87. U tom kontekstu EDPB napominje da se čini da su elementi koje državni tajnik treba uzeti u obzir u procjeni u skladu s člankom 74. AB stavkom 2. Zakona o zaštiti podataka iz 2018. smanjeni u usporedbi s prethodnom procjenom uredbi o primjerenosti.⁷⁰ EDPB ističe uklanjanje određenih čimbenika koji, prema njegovu mišljenju, imaju važnu ulogu u procjeni toga nudi li treća zemlja u načelu istovjetnu razinu zaštite osobnih podataka te podsjeća na analizu i zaključke iz točaka 42. i 43. ovog Mišljenja. Konkretno, EDPB i. potiče Komisiju da posebno razmotri promjene i dodatno razradi svoju procjenu novog testa zaštite podataka. EDPB razumije da bi se novim pravilima o prijenosu osobnih podataka u treće zemlje trebala osigurati dodatna fleksibilnost. EDPB istodobno poziva Komisiju da prati praktičnu primjenu tih pravila u području izvršavanja zakonodavstva i suradnje u kaznenom pravosuđu. To je posebno važno u pogledu nove ovlasti državnog tajnika da donese uredbe kojima se utvrđuje i odobrava prijenos, na temelju novog testa zaštite podataka, na bilo koji način, među ostalim upućivanjem na geografske sektore unutar zemlje, voditelje obrade ili izvršitelje obrade, primatelje podataka, vrste podataka, sredstva prijenosa i pravne instrumente. I dalje je nejasno, na primjer, kako bi određeni voditelj obrade ili izvršitelj obrade sa sjedištem u trećoj zemlji koja se ne smatra primjerenom zadovoljio test zaštite podataka kad je riječ o djelotvornoj pravnoj zaštiti ili pravima ispitanika koja nisu već utvrđena u pravnom okviru te treće zemlje.
88. Nadalje, EDPB podsjeća na zaključke navedene u točki 41. u vezi s primjenom kriterija „poželjnosti olakšavanja prijenosa osobnih podataka u Ujedinjenu Kraljevinu i iz nje” (članak 74.AA stavak 3. Zakona o zaštiti podataka iz 2018.) i poziva Komisiju da u svojoj odluci pojasni da taj kriterij nije element testa zaštite podataka, već samo dodatni čimbenik koji državni tajnik može razmotriti ako su kriteriji testa u potpunosti ispunjeni, jer to nije u potpunosti jasno iz teksta zakona. U tom pogledu EDPB poziva Komisiju da prati praktične posljedice članka 74.AA stavka 3. Zakona o zaštiti podataka iz 2018. jer tek

⁷⁰ Odredbom članka 74.A stavka 4. Zakona DPA-a iz 2018., koja je izostavljena u zakonu DUAA, predviđen je popis kriterija koji su istovjetni članku 36. stavku 3. Direktive o zaštiti podataka pri izvršavanju zakonodavstva.

treba vidjeti koju će ulogu u tom kontekstu imati „poželjnost olakšavanja prijenosa osobnih podataka u Ujedinjenu Kraljevinu i iz nje”.

4.1.4.2. SPORAZUM IZMEĐU UJEDINJENE KRALJEVINE I SAD-A O ZAKONU O ZAKONITOJ UPORABI PODATAKA U INOZEMSTVU (CLOUD ACT)

89. Još jedna relevantna promjena u području daljnjih prijenosa jest stupanje na snagu „Sporazuma između Vlade Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o pristupu elektroničkim podacima u svrhu borbe protiv teškog kriminala” u listopadu 2022. („Sporazum između UK i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu”). Kako Komisija ispravno ističe, osobni podatci preneseni iz EU-a pružateljima usluga u Ujedinjenoj Kraljevini mogli bi podlijevati nalogima za dostavljanje dokaza koje su izdala nadležna tijela SAD-a za izvršavanje zakonodavstva na temelju tog sporazuma.⁷¹
90. S obzirom na to da je u trenutku donošenja prethodne odluke Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti sporazum bio sklopljen, ali još nije stupio na snagu, Komisija je naglasila da bi Ujedinjena Kraljevina Komisiji trebala dostaviti sve informacije i buduća pojašnjenja o načinu na koji će SAD ispuniti svoje obveze iz sporazuma, kako bi se osiguralo odgovarajuće praćenje prethodne odluke Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti u skladu s člankom 45. stavkom 4. Opće uredbe o zaštiti podataka. Komisija je napomenula da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti primjeni i prilagodbi zaštitnih mjera utvrđenih u Krovnom sporazumu između EU-a i SAD-a⁷² u pogledu posebnih vrstu prijenosa obuhvaćenih Sporazumom između UK i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu.⁷³ Nadovezujući se na tu izjavu, Komisija u svojem Nacrtu odluke upućuje na nekoliko pojašnjenja dogovorenih između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a u kontekstu primjene Krovnog sporazuma između EU-a i SAD-a na Sporazum između UK i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu. EDPB pozdravlja ta pojašnjenja kojima se pruža dodatna pravna jasnoća. Istodobno valja napomenuti da Krovni sporazum između EU-a i SAD-a još nije preispitan, čime se u određenoj mjeri ograničavaju zaključci koji se mogu izvući o učinku i djelotvornosti njegove primjene na Sporazum o zakonu o računalstvu u oblaku između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a.⁷⁴ Nadalje, uzimajući u obzir krovni sporazum između EU-a i SAD-a, EDPB želi podsjetiti na potrebu za poboljšanjem razine zaštitnih mjera predviđenih tim sporazumom. To se posebno odnosi na dostupnost sudske zaštite. Ispitanici iz EU-a koji nisu građani EU-a nemaju osnovu na temelju Zakona o sudskoj zaštiti za korištenje pravnih lijekova. Osim toga, Zakon o zaštiti privatnosti sadrži iznimke, koje nisu izmijenjene Zakonom o sudskoj zaštiti, a kojima se smanjuje sposobnost pojedinaca da traže sudsku zaštitu u određenim situacijama u području izvršavanja zakonodavstva i nacionalne sigurnosti. Iako Komisija napominje da Zakon o sudskoj zaštiti nije jedini mehanizam za traženje sudske zaštite, u Nacrtu odluke samo se navodi da „ovisno o okolnostima i kontekstu konkretnog predmeta, drugim primjenjivim zakonima SAD-a

⁷¹ Vidjeti uvodnu izjavu 87. Nacrta odluke.

⁷² Vidjeti Sporazum između Sjedinjenih Američkih Država i Europske unije o zaštiti osobnih informacija u vezi sa sprečavanjem, istragom, otkrivanjem i progonom kaznenih djela, SL L 336, 10.12.2016., str. 3. – 13., [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1210\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1210(01)).

⁷³ Vidjeti uvodnu izjavu 155. Provedbene odluke 2021/1772. U skladu s člankom 9. stavkom 1. Sporazuma između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu (Cloud Act), Krovni sporazum između EU-a i SAD-a primjenjuje se *mutatis mutandis* na Sporazum između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu (Cloud Act). Može se primjenjivati samo *mutatis mutandis* jer se Krovnim sporazumom uređuju prekogranični prijenosi između tijela za izvršavanje zakonodavstva, a ne izravna suradnja između pružatelja usluga i tijela za izvršavanje zakonodavstva.

⁷⁴ Vidjeti članak 23. Krovnog sporazuma između EU-a i SAD-a kojim se predviđa da stranke provode periodična zajednička preispitivanja politika i postupaka kojima se provodi sporazum, pri čemu se prvo preispitivanje provodi najkasnije tri godine od datuma stupanja sporazuma na snagu. Krovni sporazum između EU-a i SAD-a stupio je na snagu u veljači 2017.

predviđaju se alternativni načini na koje se može tražiti sudska zaštita”⁷⁵. Zbog toga nije jasno hoće li svi pojedinci iz EU-a čiji podaci mogu podlijegati Sporazumu između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a o računalstvu u oblaku imati pravo na sudsku zaštitu u SAD-u.

91. EDPB također napominje da se posebna uzajamna zaštitna mjera, utvrđena u Sporazumu između UK i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu, kojom obje strane ograničavaju učinak koji sporazum može imati na Ujedinjenu Kraljevinu odnosno na osobe iz SAD-a, po svojoj prirodi ne primjenjuje na pojedince iz EU-a.⁷⁶ EDPB primjećuje da su zbog toga pouzdane mjere za zaštitu podataka ključne za osiguravanje odgovarajuće zaštite prava ispitanika u EU-u ako se obrađuju u skladu s tim sporazumom. Stoga EDPB poziva Komisiju da u svoje buduće procjene i preispitivanja odluke o primjerenosti i dalje uključuje Sporazum između UK i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu.
92. Općenito, EDPB vidi potrebu za pojašnjenjem Komisijine procjene Sporazuma između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu i mogućeg učinka sporazuma na razinu zaštite, kako je procijenjeno u prethodnoj Odluci Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti. Zaključci prvog preispitivanja Sporazuma između Ujedinjene Kraljevine i SAD-a o Zakonu o zakonitoj uporabi podataka u inozemstvu, koje se u skladu s člankom 12. stavkom 1. Sporazuma provodi u roku od godinu dana nakon stupanja sporazuma na snagu, mogli bi biti posebno informativni za takvu daljnju analizu.

4.1.5. NADZOR I PRAVNA ZAŠTITA

93. EDPB napominje da sustav nadzora nad tijelima izvršavanja zakonodavstva u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka iz 2018. i IPA-om iz 2016. te mehanizmi sudske zaštite dostupni na temelju dijela 3. Zakona o zaštiti podataka iz 2018., IPA-e iz 2016. i Zakona o ljudskim pravima iz 1998. ostaju uglavnom nepromijenjeni. Konkretno, nadzor u Ujedinjenoj Kraljevini i dalje se osigurava, uz Ured za inspekciju i kontrolu, kombinacijom različitih povjerenika, odnosno povjerenika za istražne ovlasti (IPC), uz pomoć drugih pravosudnih povjerenika, kao i povjerenika za biometrijske podatke i nadzorne kamere.
94. Kako je Komisija objasnila u uvodnoj izjavi 97. Nacrta odluke, Aktom o izmjenama istražnih ovlasti iz 2024. uvedene su samo ograničene izmjene, posebno uvođenjem zamjenika povjerenika za istražne ovlasti kojima povjerenik za istražne ovlasti može delegirati određene ovlasti ako nisu u mogućnosti ili nisu dostupni za obavljanje svojih funkcija. Takvi zamjenici povjerenika za istražne ovlasti moraju biti pravosudni povjerenici, a imenuje ih povjerenik za istražne ovlasti.
95. EDPB sa zadovoljstvom primjećuje da su odbačene prethodne ideje u okviru Prijedloga zakona o zaštiti podataka i digitalnim informacijama, koji je prethodio DUUA-i, o ukidanju povjerenika za biometrijske podatke i nadzorne kamere te o prijenosu uloge na povjerenika za istražne ovlasti⁷⁷. U tom pogledu EDPB poziva Komisiju da posveti dodatnu pozornost i pruži detaljniju procjenu uloge povjerenika za biometrijske podatke i nadzorne kamere u sustavu nadzora tijekom svojeg praćenja i budućih preispitivanja Nacrta odluke.

⁷⁵ Vidjeti uvodnu izjavu 93. Nacrta odluke.

⁷⁶ Vidjeti članak 4. stavak 3. i članak 7. stavak 1. sporazuma kojima se predviđa ciljanje ograničenja kojima se utvrđuje da nalozi koji su predmet sporazuma ne smiju namjerno biti usmjereni na „osobu primatelja”. Stoga SAD ne smije namjerno ciljati osobu koja se nalazi na državnom području Ujedinjene Kraljevine, a Ujedinjena Kraljevina mora poštovati slično ograničenje.

⁷⁷ Vidjeti <https://www.gov.uk/government/organisations/biometrics-and-surveillance-camera-commissioner>.

96. Kako je EDPB već naglasio u Mišljenju 14/2021, iako Ured povjerenika za informiranje posjeduje potrebne ovlasti, koje su vrlo usklađene s ovlastima nadzornih tijela država članica EU-a utvrđenima u članku 58. Opće uredbe o zaštiti podataka, postojanje učinkovitih sankcija ima važnu ulogu u osiguravanju poštovanja pravila⁷⁸.
97. EDPB sa zadovoljstvom primjećuje politiku transparentnosti Ureda povjerenika za informiranje i dostupnost statističkih i analitičkih podataka, uključujući primjere, o provedbenim aktivnostima Ureda povjerenika za informiranje u odnosu na tijela za izvršavanje zakonodavstva⁷⁹. U tom pogledu EDPB primjećuje sklonost nadzornog tijela Ujedinjene Kraljevine ukorima u slučaju kršenja zakonodavstva o zaštiti podataka od strane policijskih snaga. Značajna je iznimka zahtjev za izvršenje koji je izdan Državnom tužiteljstvu Ujedinjene Kraljevine u siječnju 2024.⁸⁰ EDPB smatra pozitivnim i to što je Ured povjerenika za informiranje objavio brojne kodekse prakse, smjernice, mišljenja i druge dokumente sa smjernicama za relevantne strane.
98. S obzirom na prethodno navedeno, a posebno s obzirom na neposredne znatne promjene u strukturi i organizaciji nadzornog tijela Ujedinjene Kraljevine, kako je već analizirano u točki 68. ovog mišljenja, EDPB poziva Europsku komisiju da nastavi pratiti učinkovitost sankcija i relevantnih pravnih lijekova u sklopu okvira Ujedinjene Kraljevine za zaštitu podataka.

4.2. PRISTUP JAVNIH TIJELA UJEDINJENE KRALJEVINE PODATCIMA I NJIHOVA UPOTREBA RADI NACIONALNE SIGURNOSTI

99. U Nacrtu odluke navode se samo ograničene pojedinosti o pristupu javnih tijela Ujedinjene Kraljevine osobnim podacima i njihovoj uporabi za potrebe nacionalne sigurnosti. Komisija objašnjava da su se zakonom DUAA unijele samo manje izmjene u okvir kojim se uređuje obrada podataka koju provode obavještajne službe Ujedinjene Kraljevine⁸¹, od kojih su neke uvedene i u sustav izvršavanja zakonodavstva iz Zakona o zaštiti podataka iz 2018. Te su izmjene kratko spomenute u uvodnoj izjavi 75. Nacrta odluke. Nadalje, izmjene IPA-e iz 2016. od donošenja prethodne odluke Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti već su razmotrene u članku 3.2. Nacrta odluke, u kojem se odnose i na obradu podataka za izvršavanje zakonodavstva i za potrebe nacionalne sigurnosti.⁸² U skladu s tim, zahtjevi za pojašnjenje i praćenje navedeni u prethodnim odjeljcima 4.1.1.1 i 4.1.3 primjenjuju se jednako na pristup osobnim podacima i njihovu uporabu u svrhu nacionalne sigurnosti.

4.2.1. UPORABA ZAHTJEVA ZA TEHNIČKE SPOSOBNOSTI

100. Početkom ove godine medijska izvješća pokazala su da je vlada Ujedinjene Kraljevine navodno izdala zahtjev za tehničke sposobnosti („TCN”) u skladu s člankom 253. IPA-e iz 2016. velikom tehnološkom poduzeću, u kojem od pružatelja zahtijeva da zadrži pristup šifriranim podacima svojih korisnika u

⁷⁸ Vidjeti Mišljenje EDPB-a 14/2021, točku 112.

⁷⁹ Vidjeti npr. detaljne skupove podataka o pritužbama u vezi sa zaštitom podataka dostupne na <https://ico.org.uk/action-weve-taken/complaints-and-concerns-data-sets/data-protection-complaints/>.

⁸⁰ Vidjeti <https://ico.org.uk/action-weve-taken/enforcement/crown-prosecution-service-1/>.

⁸¹ Vidjeti uvodnu izjavu 75. Nacrta odluke.

⁸² Vidjeti uvodnu izjavu 98. Nacrta odluke. Predmetne istražne ovlasti mogu izvršavati ne samo nacionalne obavještajne agencije, nego i određena tijela za izvršavanje zakonodavstva.

dešifriranom obliku.⁸³ U praksi bi to navodno značilo zaobilaženje sveobuhvatnog šifriranja koje pružatelj nudi za svoje rješenje za pohranu u oblaku. Ta se mjera stoga naziva „zaobilaznim zahtjevom”.

101. Iako je pravna osnova za zahtjeve za tehničke sposobnosti već postojala u trenutku donošenja prethodne odluke Ujedinjene Kraljevine o primjerenosti, čini se da ovaj prijavljeni slučaj označava prvi poznati slučaj takve vrste zahtjeva. Stoga je riječ o značajnom događaju koji zahtijeva pozornost, posebno s obzirom na članak 45. stavak 2. točku (a) Opće uredbe o zaštiti podataka, kojim se zahtijeva procjena ne samo pravnog okvira u papirnatom obliku, već i njegove provedbe.⁸⁴ EDPB stoga bi očekivao da će se u Nacrtu odluke izričito riješiti to pitanje i potiče Komisiju da na odgovarajući način dopuni tu odluku.
102. Unatoč činjenici da pojedinih o ovom predmetu nisu u cijelosti poznate javnosti zbog povjerljive prirode zahtjeva za tehničke sposobnosti, iz javnog popisa zahtjeva za odražavanje rasprave zatvorene za javnost na mrežnom mjestu Suda za istražne ovlasti, kao i iz javno dostupnog izvatka privatne presude o takvoj raspravi, jasno je to nije predmet medijskih špekulacija.⁸⁵ Ovo je pitanje vrijedno spomena, a navodnu primjenu članka 253. Zakona o istražnim ovlastima iz 2016. za izdavanje „zaobilaznog zahtjeva” trebalo bi zabilježiti i pratiti u budućnosti.
103. Kako je nedavno istaknuto u Izjavi 05/2024, EDPB smatra da je šifriranje ključno za jamčenje sigurnosti i povjerljivosti osobnih podataka i elektroničkih komunikacija. Konkretno, istinsko sveobuhvatno šifriranje koje obuhvaća terminalne uređaje i podatke u njima, s ključevima za dešifriranje koje posjeduje isključivo korisnik, ključan je alat za osiguravanje povjerljivosti elektroničkih komunikacija.⁸⁶ Zahtjevi za tehničke sposobnosti koji obvezuju poduzeća da osiguraju mogućnost uklanjanja šifriranja na zahtjev vlade stvaraju sistemske slabosti i predstavljaju izravnu prijetnju integritetu i povjerljivosti elektroničkih komunikacija. U tom pogledu EDPB skreće pozornost na predmet PODCHASOV protiv RUSIJE, u kojem je ESLJP utvrdio da „obvezom dešifriranja komunikacija s kraja na kraj postoji rizik da preraste u zahtjev da pružatelji takvih usluga oslabe mehanizam šifriranja za sve korisnike; u skladu s time ona nije proporcionalna s legitimnim svrhama koje se nastoje ostvariti”.⁸⁷
104. Iako se pretpostavlja da bi vlada Ujedinjene Kraljevine prvenstveno nastojala pristupiti nešifriranim korisničkim podacima ako bi postojao rizik za nacionalnu sigurnost, EDPB smatra da je zahtjev za procjenu upotrebe zahtjeva za tehničke sposobnosti, kako je prethodno navedeno, jednako relevantan u kontekstu pristupa vlade za potrebe izvršavanja zakonodavstva.

4.2.2. PRAVNE OSNOVE I PRIMJENJIVE ZAŠTITNE MJERE

105. Zakonom o izmjeni istražnih ovlasti iz 2024. uveden je poseban režim za zadržavanje i ispitivanje masovnih skup osobnih podataka za koje bi pojedinci, na koje se osobni podatci odnose, „mogli imati nikakva ili samo niska razumna očekivanja u pogledu privatnosti”, kako se navodi u zakonu.⁸⁸ Kad je riječ o zadržavanju i ispitivanju takvog posebnog podskupa masovnih skupova osobnih podataka,

⁸³ Vidjeti „Ujedinjena Kraljevina nalaže društvu Apple da joj dopusti špijuniranje korisničkih šifriranih računa” (Washington Post, 7. veljače 2025.),

<https://www.washingtonpost.com/technology/2025/02/07/apple-encryption-backdoor-uk/>.

⁸⁴ Usto, u članku 45. stavku 3. Opće uredbe o zaštiti podataka navodi se da Komisija pri periodičnom preispitivanju svojih nalaza o primjerenosti uzima u obzir sve relevantne promjene u trećoj zemlji.

⁸⁵ Vidjeti <https://www.judiciary.uk/judgments/apple-inc-v-secretary-of-state-for-the-home-department/>.

⁸⁶ Vidjeti Izjavu 5/2024 o preporukama Skupine na visokoj razini za pristup podacima za učinkovito izvršavanje zakonodavstva, donesenu 4. studenoga 2024., str. 4. i 5.

⁸⁷ Vidjeti presudu Europskog suda za ljudska prava od 13. veljače 2024., 33696/19, t. 79.

⁸⁸ Vidjeti članak 226.A stavak 1. Zakona o istražnim ovlastima iz 2016. (IPA).

Zakonom o istražnim ovlastima iz 2016. (IPA) sada je predviđena mogućnost „pojedinačnih odobrenja” i „odobrenja za kategorije”.⁸⁹

106. Pojam masovni skup osobnih podataka širok je i može obuhvaćati širok raspon skupova podataka.⁹⁰ Može se odnositi na osjetljive informacije, ali može obuhvaćati i javno te komercijalno dostupne podatke. U tom kontekstu vlada Ujedinjene Kraljevine smatrala je da je potrebno revidirati prethodni režim kojim se na sve masovne skupove osobnih podataka primjenjivala ista razina zaštitnih mjera te, umjesto toga, predvidjeti drugačije zaštitne mjere za zadržavanje i ispitivanje masovnih skupova osobnih podataka, ovisno o osjetljivosti ili javnoj dostupnosti njihova sadržaja ili razini zadiranja povezanih s obavještajnim službama koje ih zadržavaju i ispituju.⁹¹ EDPB razumije da su ta razmatranja u konačnici dovela do stvaranja posebnog režima za masovne skupove osobnih podataka u kojem postoji samo nisko ili nikakvo razumno očekivanje privatnosti.
107. Iako Komisija ukratko raspravlja o novom konceptu „odobrenja za kategorije”, u Nacrtu odluke navodi se da „ono što je važno, za zadržavanje i ispitivanje masovnih skupova osobnih podataka i dalje je na snazi sustav procijenjen u uvodnim izjavama 239. i 240. Provedbene odluke (EU) 2021/1772, a osobito potreba za nalogom koji prvo odobrava državni tajnik, a zatim pravosudni povjerenik, podložno zahtjevima nužnosti i proporcionalnosti mjere, kako je predviđeno u dijelu 7. IPA-e za 2016.”⁹² Međutim, čini se da je ta analiza nepotpuna. EDPB napominje da uvođenje „odobrenja za kategorije”, ali i „pojedinačnih odobrenja” predstavlja relevantnu promjenu provedenu putem Zakona o izmjeni istražnih ovlasti iz 2024. u vezi s prethodno navedenim posebnim skupom podataka: „pojedinačno odobrenje”, koje može izdati voditelj obavještajne službe ili osoba koja djeluje u njihovo ime, zamjenjuje potrebu za dobivanjem naloga kako bi se zadržali ili zadržali i ispitali masovni skupovi osobnih podataka, za koje postoji samo nisko ili nikakvo razumno očekivanje privatnosti.⁹³ Pojam „nalog” stoga se ne smije miješati s pojmom „pojedinačno odobrenje” i nisu međusobno zamjenjivi.⁹⁴ To je osobito tako jer je sudsko odobrenje potrebno za pojedinačna odobrenja ograničeno na pitanje ispunjava li određeni skup podataka kriterije da ga se klasificira kao jamstvo samo niskog ili nikakvog razumnog očekivanja privatnosti u skladu s člankom 226.A IPA-e iz 2016.⁹⁵ „Odobrenje za kategorije” razlikuje se od „pojedinačnog odobrenja” i njime se, u skladu s člankom 226.B točkom 6. podtočkom (a) IPA-e iz 2016., zapravo ne primjenjuje zahtjev za takvo sudsko odobrenje pojedinačnog odobrenja ako se takvo odobrenje odnosi na skup podataka koji je obuhvaćen odobrenjem kategorije. To je zato što je već donesena odluka, te ju je odobrio pravosudni povjerenik, da je svaki skup podataka koji je

⁸⁹ Vidjeti članke 226.A i 226.BA Zakona o istražnim ovlastima iz 2016. (IPA), kako su uvedeni člankom 2. Akta o izmjeni istražnih ovlasti iz 2024.

⁹⁰ Vidjeti članak 199. IPA-e iz 2016. u kojem se navodi da „obavještajna služba zadržava masovni skup osobnih podataka ako (a) obavještajna služba dobije skup informacija koje uključuju osobne podatke koji se odnose na određeni broj pojedinaca, (b) priroda skupa takva je da većina pojedinaca nije od interesa za obavještajnu službu u obavljanju njezinih funkcija i nije vjerojatno da će postati od interesa, (c) nakon svakog početnog ispitivanja sadržaja, obavještajna služba zadržava skup u svrhu obavljanja svojih funkcija i (d) skup se čuva ili će se čuvati elektroničkim putem za potrebe analize u obavljanju tih funkcija”.

⁹¹ Vidjeti Ministarstvo unutarnjih poslova, Dokument o politikama: Prijedlog zakona o (izmjenama) istražnih ovlasti Masovni skupovi osobnih podataka i masovni skupovi osobnih podataka trećih strana <https://www.gov.uk/government/publications/investigatory-powers-amendment-bill-factsheets/investigatory-powers-amendment-bill-bulk-personal-datasets-and-third-party-bulk-personal-datasets>.

⁹² Vidjeti uvodnu izjavu 99. Nacrta odluke.

⁹³ Članak 200. stavci 1. i 2. IPA-e iz 2016.

⁹⁴ Međutim, čini se da je to slučaj u uvodnim izjavama 99. i 100. nacrta odluke.

⁹⁵ U članku 226.BB stavku 1. IPA-e za 2016. propisano je da pri odlučivanju o odobrenju odluke o izdavanju pojedinačnog odobrenja ili odobrenja za kategorije pravosudni povjerenik mora preispitati zaključke osobe koja je izdala odobrenje kako bi provjerio primjenjuje li se članak 226.A na masovni skup osobnih podataka opisan u odobrenju, odnosno primjenjuje li se članak 226.A na bilo koji skup podataka koji pripada kategoriji skupova podataka opisanih u odobrenju.

obuhvaćen opisom u odobrenju za kategorije doista skup podataka na koji bi se primjenjivao članak 226.A.

108. Iako se te izmjene odnose na zadržavanje i ispitivanje masovnih skupova osobnih podataka, a ne na njihovo početno presretanje ili prikupljanje, EDPB želi naglasiti važnost koju ESLJP pridaje prethodnom neovisnom odobrenju u kontekstu obrade osobnih podataka u velikim količinama. Sud je presudio da „kako bi se rizik od zlouporabe ovlasti masovnog presretanja sveo na najmanju moguću mjeru, [...] postupak mora podlijevati „cjelovitim zaštitnim mjerama“, što znači da bi na nacionalnoj razini u svakoj fazi postupka trebalo provesti procjenu nužnosti i proporcionalnosti mjera koje se poduzimaju; da bi masovno presretanje trebalo podlijevati neovisnom odobrenju od samog početka, kada se definiraju predmet i opseg operacije; te da bi operacija trebala podlijevati nadzoru i neovisnom *ex post facto* preispitivanju.”⁹⁶ S tim u vezi i na temelju holističkog pristupa, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja pri procjeni primjerenosti, EDPB smatra da bi zadržavanje i ispitivanje masovnih skupova osobnih podataka trebalo barem podlijevati prethodnom odobrenju neovisnog tijela ili sustavnom neovisnom *ex post* preispitivanju koje provode sud ili istovjetno tijelo, tj. neovisno tijelo koje može donositi obvezujuće odluke.
109. S obzirom na preostala potrebna pojašnjenja, EDPB poziva Komisiju da dodatno ispita pojmove „pojedinačnih odobrenja” i „odobrenja za kategorije” u skladu s aktom o izmjeni istražnih ovlasti iz 2024. Nadalje, EDPB poziva Komisiju da pomno prati provedbu pojma „niska ili nikakva razumna očekivanja u pogledu privatnosti” u praksi. Iako se u članku 226.A Zakona o istražnim ovlastima iz 2016. (IPA) utvrđuje niz kriterija za takav nalaz, EDPB smatra da je važno promatrati njihovu primjenu jer mogu biti podložni širokom tumačenju.⁹⁷

4.2.3. NADZOR I PRAVNA ZAŠTITA

110. Kako je navedeno u Nacrtu odluke i prethodno analizirano u Mišljenju 14/2021, povjerenik za istražne ovlasti (IPC) i njegov Ured (IPCO) imaju središnju ulogu u nadzoru upotrebe istražnih ovlasti od strane obavještajnih agencija Ujedinjene Kraljevine. Nadalje, Sud za istražne ovlasti (IPT) pravosudno je tijelo nadležno za pružanje sudske zaštite u tom pogledu. Kako je već navedeno u članku 3.1.5. o nadzoru u području izvršavanja zakonodavstva, Zakonom o izmjeni istražnih ovlasti iz 2024. uvedene su samo ograničene izmjene, a posebno uvođenjem zamjenika povjerenika za istražne ovlasti. Stoga primjedbe EDPB-a u njegovu Mišljenju 14/2021 ostaju u potpunosti valjane⁹⁸.
111. EDPB sa zadovoljstvom prima na znanje transparentno godišnje izvješćivanje IPCO-a, uključujući dostupnost detaljnih statističkih podataka za razdoblje 2019. – 2023., među ostalim o korištenju masovnih ovlasti u obavještajnoj zajednici Ujedinjene Kraljevine te o ciljanim odlukama i ciljanim odobrenjima za potrebe prikupljanja podataka u skladu sa Sporazumom Ujedinjene Kraljevine i SAD-a o pristupu podatcima. EDPB također posebno prima na znanje nadzorne aktivnosti Ureda povjerenika za istražne ovlasti (IPCO) o masovnom presretanju podataka od strane Vladinog komunikacijskog stožera, koje je Komisija istaknula u uvodnoj izjavi 102. Nacrta odluke. U tom kontekstu EDPB poziva

⁹⁶ESLJP, Big Brother Watch i drugi protiv Ujedinjene Kraljevine, 25. svibnja 2021., § 350.

⁹⁷ Članak 226.A Zakona o istražnim ovlastima iz 2016. (IPA) odnosi se na, primjerice, prirodu podataka, mjeru u kojoj su podatci objavljeni ili mjeru u kojoj su podatci široko poznati.

⁹⁸ Vidjeti Mišljenje 14/2021, točke od 200. do 215.

Komisiju da nastavi pomno pratiti učinkovitost sustava nadzora u tom području, posebno u pogledu proporcionalnosti zahtjeva za masovno presretanje⁹⁹.

112. Osim toga, EDPB napominje da je Sud za istražne ovlasti izdao i javno izvješće o svojim aktivnostima i sudskoj praksi za razdoblje 2021. – 2023¹⁰⁰. U izvješću se, među ostalim, ističu važne i relevantne promjene, kao što je presuda Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Wieder i Guarnieri protiv Ujedinjene Kraljevine*, u kojoj je odlučeno da pojedinci bilo gdje u svijetu mogu podnijeti zahtjev pred Sudom za istražne ovlasti ako je radnju počinilo javno tijelo Ujedinjene Kraljevine i ako se dogodila u Ujedinjenoj Kraljevini. EDPB stoga poziva Komisiju da u svoju procjenu i buduća preispitivanja Nacrta odluke uključi i aktivnosti Suda za istražne ovlasti.

5. PREISPITIVANJE, TRAJANJE I PRODULJENJE NACRTA ODLUKE

113. EDPB napominje da bi se konačna odluka o primjerenosti primjenjivala šest godina, tj. do 27. prosinca 2031. Time bi i dalje bila jedina treća zemlja čija odluka o primjerenosti sadržava klauzulu o vremenskom ograničenju valjanosti koja se kombinira s obveznim periodičnim preispitivanjem iz članka 45. stavka 3. Opće uredbe o zaštiti podataka. EDPB shvaća da će novi pravni okvir Ujedinjene Kraljevine zaslužuje posebnu pozornost i poziva Komisiju da pažljivo prati provedbu Zakona DUAA, uključujući područja fokusa istaknuta u ovom Mišljenju, kao i sva druga relevantna kretanja u Ujedinjenoj Kraljevini u tom pogledu.
114. EDPB pozdravlja činjenicu da se uvodna izjava 68. Nacrta odluke odnosi na ulogu EDPB-a (i skupine civilnog društva) u mehanizmu periodičnog preispitivanja, u skladu s Preporukom EDPB-a 01/2021¹⁰¹. Kad je riječ o praktičnom sudjelovanju EDPB-a i njegovih predstavnika u pripremi i provedbi budućih periodičnih preispitivanja, EDPB ponovno naglašava da bi mu svu mjerodavnu dokumentaciju trebalo dostaviti u pisanom obliku dovoljno vremena prije samih preispitivanja.
115. Iz dodatnih objašnjenja koja je Komisija dostavila u vezi s uvodnom izjavom 113., EDPB razumije da je namjera provesti preispitivanje na kraju četiri godine na temelju kojeg će Komisija pripremiti javno izvješće¹⁰². To će preispitivanje pomoći u informiranju Komisije o tome hoće li, najkasnije šest mjeseci prije završetka Nacrta odluke, pokrenuti postupak produljenja trajanja Nacrta odluke¹⁰³.
116. EDPB pozdravlja tu namjeru i napominje da, s obzirom na to da preispitivanje ima različitu svrhu od klauzule o vremenskom ograničenju valjanosti, ima važnu ulogu u praćenju pravnog okvira. EDPB stoga očekuje da će se preispitivanje provesti za četiri godine i potiče Komisiju da pravodobno nastavi s preispitivanjem.
117. Prema shvaćanju EDPB-a, tim će se budućim preispitivanjem uzeti u obzir elementi navedeni u Provedbenoj odluci Komisije 2021/1772 i uvodne su izjave o suspenziji i stavljanju izvan snage odluke i dalje valjane¹⁰⁴. Radi pravne sigurnosti EDPB smatra da bi se takvo pojašnjenje moglo navesti u konačnoj odluci o primjerenosti.

⁹⁹Za više informacija vidjeti Godišnje izvješće povjerenika za istražne ovlasti za 2023., dostupno na sljedećoj poveznici: https://ipco-wpmedia-prod-s3.s3.eu-west-2.amazonaws.com/E03270100-HC_603-IPCO-Annual-Report-2023-Web_Accessible.pdf, stranica 31., točka 6.41.

¹⁰⁰ <https://investigatorypowertribunal.org.uk/wp-content/uploads/2024/11/Investigatory-Powers-Tribunal-Report-2024.pdf>

¹⁰¹ Vidjeti uvodnu izjavu 19. Preporuke EDPB-a 01/2021.

¹⁰² Vidjeti uvodnu izjavu 110. Nacrta odluke.

¹⁰³ Vidjeti uvodnu izjavu 113. Nacrta odluke.

¹⁰⁴ Vidjeti uvodne izjave 168. do 171. Provedbene odluke Komisije 2021/1173.

Za Europski odbor za zaštitu podataka

Predsjednica

(Anu Talus)